

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Rapport afwezigheden ziekte 2024

Vlaams onderwijspersoneel

AGODI

AGENTSCHAP VOOR
ONDERWIJSDIENSTEN

www.onderwijs.vlaanderen.be/agodi

Inhoud

Inleiding	4
Het ziekteverzuim in kalenderjaar 2024: een samenvatting.....	5
1. Het ziekteverzuimpercentage.....	6
1.1. Ziekteverzuim per leeftijdsgroep.....	7
1.2. Ziekteverzuim per onderwijsniveau.....	9
1.3. Ziekteverzuim per personeelscategorie	10
1.4. Ziekteverzuim per net.....	12
1.5. Ziekteverzuim in de Vlaamse centrumsteden en Brussel	13
1.6. Ziekteverzuim per provincie	14
1.7. Ziekteverzuim doorheen het kalenderjaar	15
1.8. Ziekteverzuim per schoolgrootte.....	15
2. Meldingsfrequentie, nulverzuim en eendagsziekten	16
2.1. Meldingsfrequentie	16
2.2. Nulverzuimpercentage.....	17
2.3. Eendagsziekten.....	18
3. Ziektegevallen en vervangingen.....	20
3.1. Aantal ziektegevallen per persoon.....	20
3.2. Ziektegevallen per duur	20
3.3. Ziektegedagen per duur ziektegeval	21
3.4. Ziektegedagen per persoon	21
3.5. Vervangingspercentage.....	22
4. Epidemiologisch rapport.....	23
4.1 Aantal ziektegedagen per aandoening.....	23
4.2 Aantal ziektegevallen per aandoening	23
4.3 Ziekteverzuim wegens psychosociale aandoeningen.....	24
5. Verlof voor verminderde prestaties wegens ziekte.....	26
5.1. VVP-ziekte per leeftijdsgroep	27
5.2. VVP-ziekte per onderwijsniveau.....	28
5.3. VVP-ziekte per personeelscategorie.....	29
5.4. VVP-ziekte per provincie.....	29
5.5. Epidemiologie.....	30
5.6. Tewerkstellingspercentage.....	31
6. Langdurig verlof voor verminderde prestaties wegens medische redenen.....	32
6.1. LVVPmed per leeftijdsgroep.....	32
6.2. LVVPmed per onderwijsniveau	33
6.3. LVVPmed per personeelscategorie.....	34
6.4. LVVPmed per provincie.....	34

6.5. Epidemiologie.....	35
6.6. Tewerkstellingspercentage.....	35
7. Controles op afwezigheid wegens ziekte.....	37
7.1 Aantal aangevraagde controles per aanvrager.....	37
7.2 Aantal uitgevoerde controles per soort.....	37
7.3. Controles op eendagsziekten.....	38
7.4. Arbitrageonderzoeken.....	39
7.5. Klachten	39
8. Methodologie.....	40
8.1. Ziektcijfers.....	40
8.2. Vervangingen	41
8.3. VVP-ziekte en LVVPmed.....	41

Inleiding

Dit rapport geeft een overzicht van het ziekteverzuim van het onderwijspersoneel tijdens kalenderjaar 2024. De cijfers hebben betrekking op de personeelsleden die aangesteld zijn in

- het basisonderwijs
- het secundair onderwijs
- het deeltijds kunstonderwijs
- het volwassenenonderwijs
- de centra voor basiseducatie
- de centra voor leerlingenbegeleiding
- de leersteuncentra
- de internaten
- de onderwijsinspectie
- de pedagogische begeleidingsdiensten

We rapporteren voor het eerst over het personeel van de leersteuncentra sinds die structuur ontstond op 1 september 2023.

De personeelsleden waarop de cijfers gebaseerd zijn, hebben allemaal recht op een salaris van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) en/of het Agentschap voor Hoger onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS). Voor het kalenderjaar 2024 gaat het concreet over 217.697 personeelsleden. Dat zijn 2.722 personeelsleden meer dan in 2023. AGODI kwam met de controlefirma overeen om data aan te leveren per kalenderjaar. Om die reden gaat het in het rapport telkens om gegevens per kalenderjaar, niet per schooljaar.

Nieuw in dit rapport!

Het huidige rapport is in de eerste plaats **gebaseerd op het Elektronisch Personeelsdossier**, en dus op de zendingen die instellingen doen over hun personeelsleden. Vorige edities waren gebaseerd op de ziekteattesten die controlefirma Certimed ontvangt van de personeelsleden zelf. De nieuwe werkwijze zou een accurater beeld van het ziekteverzuim moeten opleveren, aangezien ze niet afhankelijk is van het al dan niet bezorgen van attesten door personeelsleden. Gegevens rond epidemiologie, aanvragen voor deeltijdse prestaties, controles en klachten blijven afkomstig van Certimed.

Waar een vergelijking wordt gemaakt met de voorgaande kalenderjaren werden de cijfers ook voor 2022 en 2023 (her)berekend op basis van de gegevens in het Elektronisch Personeelsdossier. Daardoor verschillen ze van wat vermeld staat in het rapport over 2022 en 2023.

De uitdovende personeelscategorie Meesters-, Vak- en Dienstpersoneel vermelden we niet meer afzonderlijk.

De **internaten** vormen in dit rapport een **aparte groep**. Ze worden beschouwd als een afzonderlijk onderwijsniveau, waar ze in de vorige rapporten werden meegerekend onder hetzij basis-, hetzij secundair onderwijs.

Het ziekteverzuim in kalenderjaar 2024: een samenvatting

Het **ziekteruimpercentage** bedraagt 5,09%. Dat is een daling ten opzichte van 5,24% in 2023. Het ziekteverzuim stijgt met de leeftijd. Naar geslacht hebben vrouwen het hoogste ziekteverzuim. Naar onderwijsniveau de centra voor basiseducatie. Naar personeelscategorie het (para)medisch personeel.

Het **nulverzuimpercentage** is 34,41% (2023: 33,53%). Meer dan één op de drie personeelsleden is dus geen enkele dag afwezig wegens ziekte, iets meer dan in 2023.

De **meldingsfrequentie** (gemiddeld aantal ziektegevallen per personeelslid) is 1,6 (2023: 1,6). De **gemiddelde ziekte duur** (gemiddelde duur van een ziektegeval) is 10,2 dagen (2023: 10,5). De gemiddelde ziekte duur stijgt met de leeftijd.

Eendagsziekteverloven worden opgenomen door 41,78% van de personeelsleden (2023: 40,49%). De personeelsleden die een eendagsziekteverlof opnemen, nemen gemiddeld 1,9 eendagsziekteverloven op. Naar leeftijd maken personeelsleden tussen 26 en 35 jaar het vaakst gebruik van eendagsziekteverloven. Die groep heeft ook het laagste nulverzuimpercentage en de hoogste meldingsfrequentie.

Langdurig ziekteverzuim (langer dan 30 dagen) veroorzaakt 7,35% van de ziektegevallen en 70,77% van de ziekte dagen. Dat is vergelijkbaar met 2023. Het **vervangingspercentage** is 57,60% (2023: 59,02%).

Het **epidemiologisch** rapport leert ons dat **psychosociale aandoeningen** de belangrijkste oorzaak van ziekteverlof is. Ze verklaren bij mannen 44,52% en bij vrouwen 43,41% van de ziekte dagen. Dat is een stijging ten opzichte van 42,81% voor mannen en 40,58% voor vrouwen in 2023.

Bij vrouwen is nieuw dat psychosociale aandoeningen ook de voornaamste oorzaak van ziektegevallen zijn. Eerder was dat griep. Bij het bestuurs- en directiepersoneel is een opvallend groter aandeel ziekte dagen te wijten aan psychosociale aandoeningen dan bij andere personeelscategorieën.

Verlof voor verminderde prestaties wegens ziekte (VVP-ziekte) werd opgenomen door 2,49% van de personeelsleden (2023: 2,02%). Personeelsleden gebruiken vaker VVP-ziekte naarmate ze ouder worden. Gebruikers van VVP-ziekte hervatten hun opdrachten het vaakst aan een tewerkstellingspercentage tussen 50% en 75%. Psychosociale aandoeningen zijn de voornaamste oorzaak van dagen VVP-ziekte.

Naar onderwijsniveau wordt VVP-ziekte het vaakst gebruikt in de centra voor basiseducatie. Naar personeelscategorie door het directie- en bestuurspersoneel. Naar provincie in Limburg.

Langdurig verlof voor verminderde prestaties wegens medische redenen (LVVPmed) werd opgenomen door 1% van de personeelsleden (2023: 1,02%). Personeelsleden gebruiken vaker LVVPmed naarmate ze ouder worden. Gebruikers van LVVPmed hervatten hun opdrachten het vaakst aan een tewerkstellingspercentage tussen 50% en 75%. Aandoeningen aan het zenuwstelsel zijn de voornaamste oorzaak van dagen LVVPmed.

Naar onderwijsniveau wordt LVVPmed het vaakst gebruikt in het basisonderwijs. Naar personeelscategorie door het onderwijzend personeel. Naar provincie in Oost-Vlaanderen.

Controlefirma Certimed factureerde 14.589 **controles**. Controles op ziekteverlof (inclusief eendagsziekte) vertegenwoordigen 17,4% van alle controles die effectief hebben plaatsgevonden. Controles op VVP-ziekte en LVVPmed respectievelijk 67,2% en 14,7%. Certimed ontving 60 **klachten** waarvan 75% de communicatie van de controlearts betreft.

1. Het ziekteverzuimpercentage

Het ziekteverzuimpercentage geeft weer hoeveel werkdagen verloren gaan door afwezigheid wegens ziekte. Het wordt berekend als

$$\frac{100 \times \text{aantal ziektedagen}}{\text{aantal personeelseenheden} \times \text{dagen in het jaar}}$$

Een personeelseenheid is het equivalent van een persoon die een heel kalenderjaar aan de slag is in het onderwijs, ongeacht het volume. We werken met personeelseenheden in plaats van fysieke personen zodat ons beeld niet vertekend wordt door personen die slechts voor een deel van het kalenderjaar actief zijn in het onderwijs.

Het ziekteverzuimpercentage wordt berekend zonder rekening te houden met vakantiedagen. Dat is gebruikelijk in alle sectoren. Omdat onderwijspersoneel relatief veel vakantiedagen heeft en het ziekteverzuim relatief laag is in vakantieperiodes, heeft die regel waarschijnlijk een positieve invloed op het ziekteverzuimpercentage voor onderwijspersoneel. Het is dus onmogelijk om met andere sectoren te vergelijken.

We vermelden het **algemene ziekteverzuimpercentage** voor de voorbije drie jaren, op basis van de gegevens in het EPD. Om de vergelijking met de vorige rapporten mogelijk te maken wordt daarnaast ook het verzuimpercentage weergegeven op basis van de ziekteattesten die het controleorgaan registreerde.

Elektronisch Personeelsdossier

	2022	2023	2024
Mannen	4,77%	4,37%	4,08%
Vrouwen	5,83%	5,51%	5,40%
Totaal	5,58%	5,24%	5,09%

Controlefirma Certimed

	2022	2023	2024
Mannen	3,75%	3,74%	3,52%
Vrouwen	4,71%	4,92%	4,86%
Totaal	4,48%	4,64%	4,54%

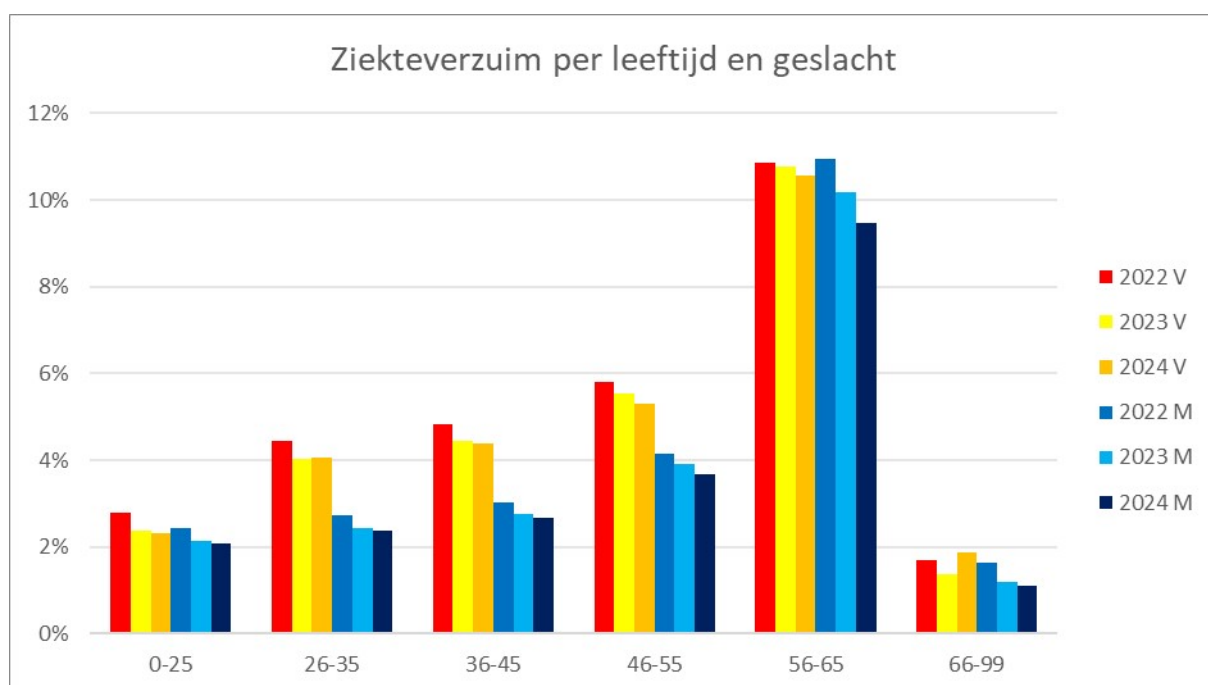
Volgens de gegevens in het EPD daalde het ziekteverzuimpercentage in 2024, net als het jaar voordien.

1.1. Ziekteverzuim per leeftijdsgroep

2022	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	2,43%	2,74%	3,02%	4,14%	10,95%	1,63%
Vrouwen	2,78%	4,45%	4,83%	5,80%	10,86%	1,70%
Totaal	2,70%	4,09%	4,42%	5,40%	10,88%	1,66%

2023	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	2,13%	2,44%	2,77%	3,91%	10,17%	1,20%
Vrouwen	2,39%	4,02%	4,43%	5,53%	10,78%	1,36%
Totaal	2,33%	3,67%	4,06%	5,14%	10,61%	1,27%

2024	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	2,09%	2,38%	2,66%	3,68%	9,46%	1,09%
Vrouwen	2,32%	4,05%	4,37%	5,31%	10,57%	1,88%
Totaal	2,27%	3,68%	3,99%	4,91%	10,27%	1,47%

De daling van het ziekteverzuim vertoont zich in elke leeftijdsgroep.

Het ziekteverzuim stijgt met de leeftijd, tot aan de leeftijd van 66 jaar. Wie na 66 jaar nog aan de slag is, is relatief weinig ziek. Toch ligt in 2024 de grootste stijging van het ziekteverzuim net bij de leeftijdsgroep 66-99, en de grootste daling bij de leeftijdsgroep 56-65.

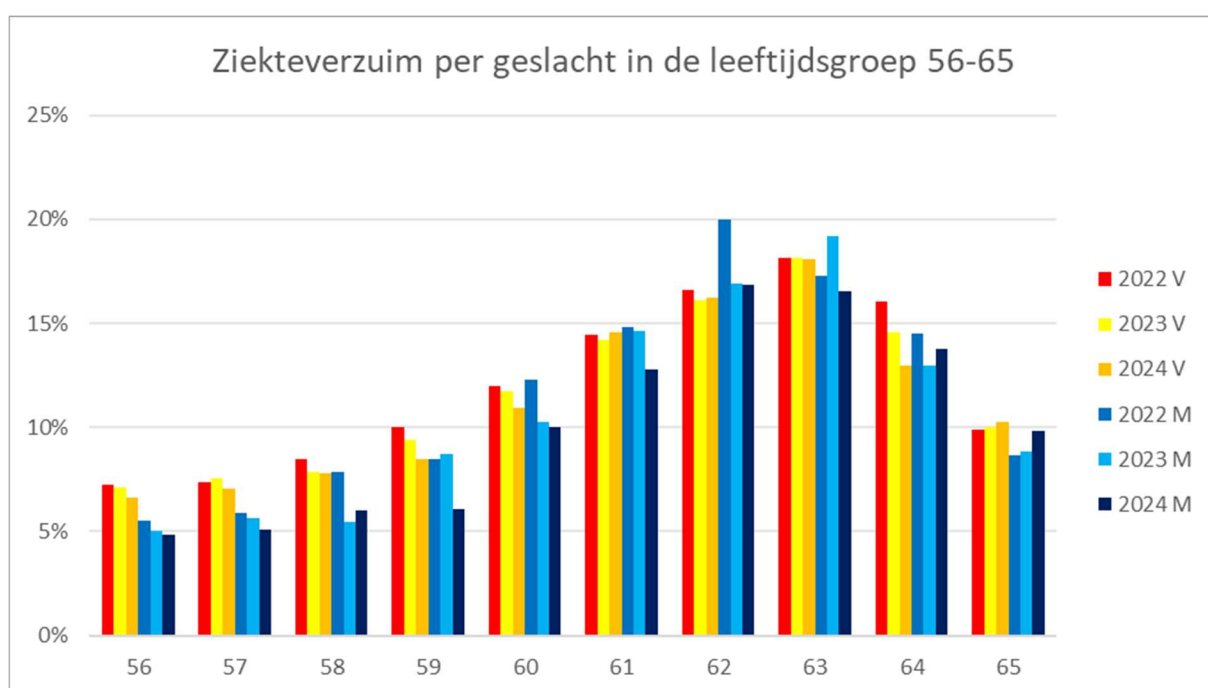
Vrouwen hebben in elke leeftijdsgroep een hoger ziekteverzuim dan mannen. Het verschil tussen beide is het grootst tussen 26 en 55 jaar.

We gaan dieper in op het ziekteverzuimpercentage binnen de leeftijdsgroep 56-65.

2022	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
Mannen	5,55	5,92	7,88	8,49	12,30	14,82	20,00	17,28	14,54	8,65
Vrouwen	7,25	7,38	8,49	10,02	11,98	14,44	16,58	18,13	16,07	9,91
Totaal	6,81	7,00	8,33	9,63	12,06	14,54	17,71	17,84	15,52	9,38

2023	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
Mannen	5,05	5,67	5,46	8,72	10,29	14,66	16,92	19,21	12,96	8,85
Vrouwen	7,12	7,55	7,87	9,41	11,77	14,19	16,13	18,13	14,56	9,99
Totaal	6,60	7,06	7,25	9,23	11,40	14,32	16,36	18,51	14,02	9,57

2024	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
Mannen	4,85	5,07	6,04	6,07	10,04	12,76	16,86	16,55	13,79	9,80
Vrouwen	6,66	7,04	7,78	8,48	10,91	14,55	16,22	18,11	12,98	10,23
Totaal	6,21	6,55	7,33	7,85	10,69	14,09	16,41	17,64	13,27	10,09

Het ziekteverzuimpercentage ligt het hoogst op de leeftijd van 63 jaar. Na 63 jaar daalt het ziekteverzuimpercentage. Vermoedelijk heeft dit te maken met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, die voor velen rond de leeftijd van 63 jaar ligt.

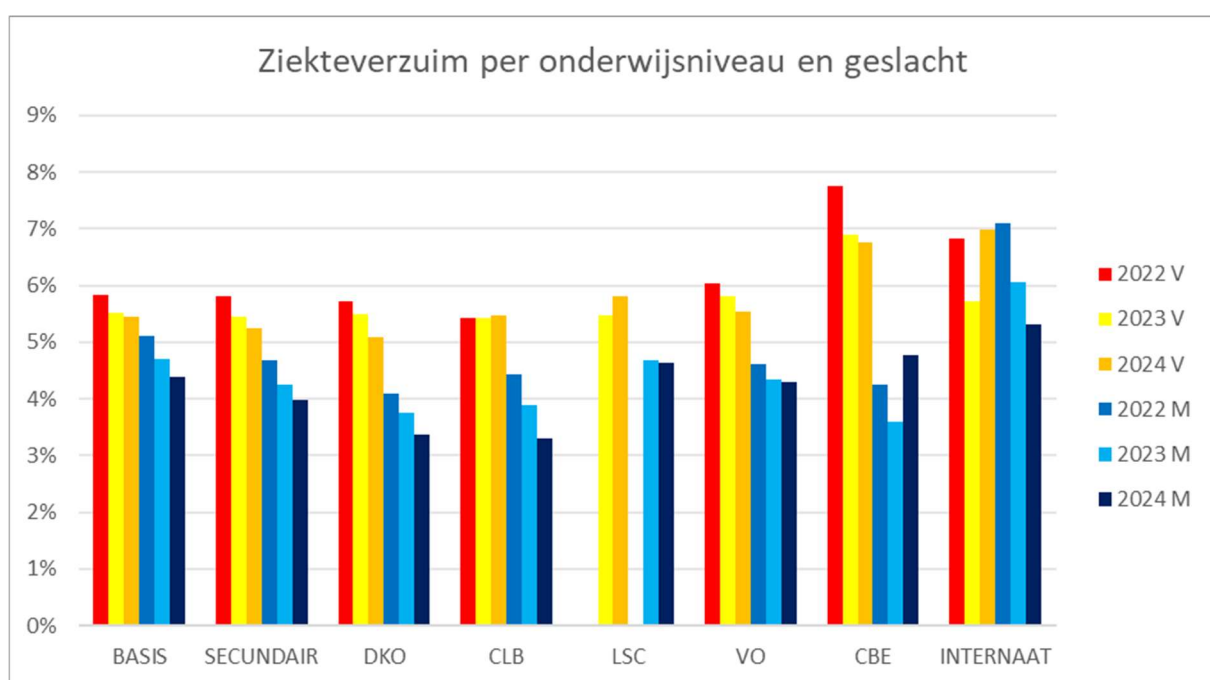
1.2. Ziekteverzuim per onderwijsniveau

In deze editie van het rapport vormen de internaten een apart onderwijsniveau. De leersteuncentra (LSC) worden voor het eerst vermeld sinds hun ontstaan in 2023.

2022	Basis	Secundair	DKO	CLB	LSC	VWO	CBE	Internaat
Mannen	5,10%	4,67%	4,08%	4,43%	n.v.t.	4,62%	4,26%	7,09%
Vrouwen	5,84%	5,82%	5,73%	5,42%	n.v.t.	6,03%	7,75%	6,83%
Totaal	5,75%	5,43%	5,08%	5,33%	n.v.t.	5,63%	7,29%	6,91%

2023	Basis	Secundair	DKO	CLB	LSC	VWO	CBE	Internaat
Mannen	4,70%	4,25%	3,75%	3,89%	4,68%	4,33%	3,60%	6,05%
Vrouwen	5,53%	5,45%	5,49%	5,43%	5,48%	5,80%	6,90%	5,72%
Totaal	5,43%	5,04%	4,81%	5,29%	5,42%	5,39%	6,47%	5,82%

2024	Basis	Secundair	DKO	CLB	LSC	VWO	CBE	Internaat
Mannen	4,38%	3,98%	3,38%	3,31%	4,63%	4,29%	4,77%	5,30%
Vrouwen	5,45%	5,25%	5,09%	5,47%	5,82%	5,55%	6,77%	7,00%
Totaal	5,32%	4,81%	4,42%	5,29%	5,74%	5,21%	6,50%	6,43%

Het ziekteverzuim is het hoogst in de centra voor basiseducatie, en het laagst in het deeltijds kunstonderwijs. Dat was ook het geval in 2023.

In 2024 daalt of stagneert het ziekteverzuim in alle onderwijsniveaus behalve de leersteuncentra, de centra voor basiseducatie, en de internaten. De grootste stijging ligt in de internaten. Onderstaande tabel toont het ziekteverzuim in het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs. Het ziekteverzuim ligt de voorbije drie kalenderjaren hoger in het buitengewoon onderwijs dan in het gewoon onderwijs. De dalende lijn is wel te zien in de beide soorten onderwijs.

	2022		2023		2024	
	Gewoon	Buitengewoon	Gewoon	Buitengewoon	Gewoon	Buitengewoon
Mannen	4,72%	5,35%	4,34%	4,67%	4,02%	4,59%
Vrouwen	5,78%	6,03%	5,46%	5,61%	5,34%	5,48%
Totaal	5,53%	5,89%	5,20%	5,41%	5,03%	5,28%

1.3. Ziekteverzuim per personeelscategorie

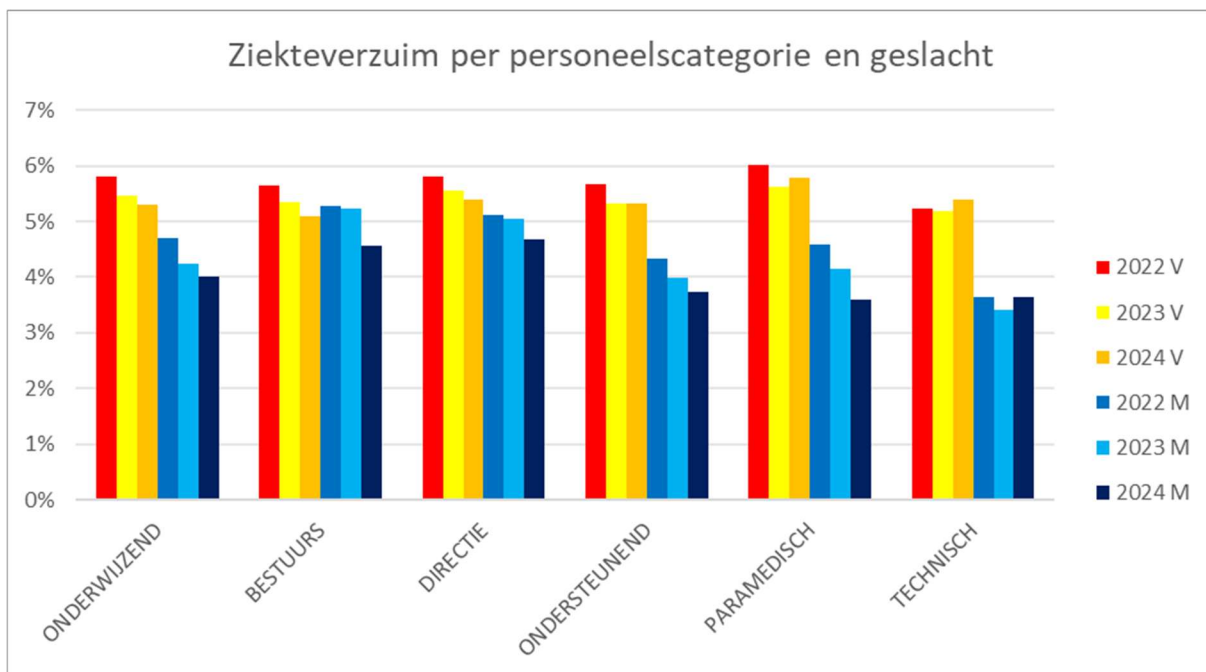
In dit rapport gebruiken we aangepaste personeelcategorieën.

Personeelscategorie	Betekenis
onderwijzend personeel	wervingsambten bestuurs- en onderwijzend personeel
bestuurspersoneel	selectie- en bevorderingsambten bestuurs- en onderwijzend personeel, aangevuld met de ambten beheerder, coördinator leersteuncentrum, en adjunct-directeur basisonderwijs
directiepersoneel	bevorderingsambten bestuurs- en onderwijzend personeel, aangevuld met de ambten coördinator en beheerder; dit is een subcategorie van het bestuurspersoneel
ondersteunend personeel	administratief en opvoedend personeel, (uitgezonderd zeevaartambten en de ambten beheerder, coördinator leersteuncentrum, leerondersteuner, adjunct-directeur basisonderwijs, en startbaner)
(para)medisch personeel	paramedisch, psychologisch, sociaal, en medisch personeel
technisch personeel	technisch personeel

2022	Onderwijzend	Bestuur	Directie	Ondersteunend	Paramedisch	Technisch
Mannen	4,70%	5,29%	5,12%	4,33%	4,59%	3,65%
Vrouwen	5,80%	5,64%	5,80%	5,66%	6,01%	5,24%
Totaal	5,53%	5,50%	5,53%	5,38%	5,95%	5,11%

2023	Onderwijzend	Bestuur	Directie	Ondersteunend	Paramedisch	Technisch
Mannen	4,25%	5,24%	5,04%	3,98%	4,15%	3,41%
Vrouwen	5,45%	5,35%	5,56%	5,33%	5,62%	5,19%
Totaal	5,16%	5,30%	5,36%	5,04%	5,56%	5,06%

2024	Onderwijzend	Bestuur	Directie	Ondersteunend	Paramedisch	Technisch
Mannen	4,00%	4,57%	4,68%	3,72%	3,60%	3,63%
Vrouwen	5,29%	5,08%	5,39%	5,33%	5,77%	5,38%
Totaal	4,98%	4,89%	5,13%	4,99%	5,66%	5,25%

Het ziekteverzuim is het hoogst bij het paramedisch personeel, en het laagst bij het bestuurspersoneel. In 2024 daalt het ziekteverzuim in alle personeelscategorieën behalve het (para)medisch en technisch personeel. De daling is het grootst bij het bestuurspersoneel.

We vergelijken het ziekteverzuim van het onderwijzend, ondersteunend, en bestuurspersoneel in enkele onderwijsniveaus.

2022	Basis	Secundair	DKO	VWO
Onderwijzend	5,73%	5,39%	5,07%	5,56%
Bestuur	6,28%	4,57%	4,32%	5,98%
Ondersteunend	5,00%	5,48%	4,88%	6,02%

2023	Basis	Secundair	DKO	VWO
Onderwijzend	5,37%	4,96%	4,82%	5,35%
Bestuur	6,10%	4,41%	4,42%	5,73%
Ondersteunend	4,64%	5,27%	4,08%	5,82%

2024	Basis	Secundair	DKO	VWO
Onderwijzend	5,24%	4,75%	4,50%	5,08%
Bestuur	5,78%	4,17%	4,21%	4,85%
Ondersteunend	4,76%	4,89%	3,19%	6,12%

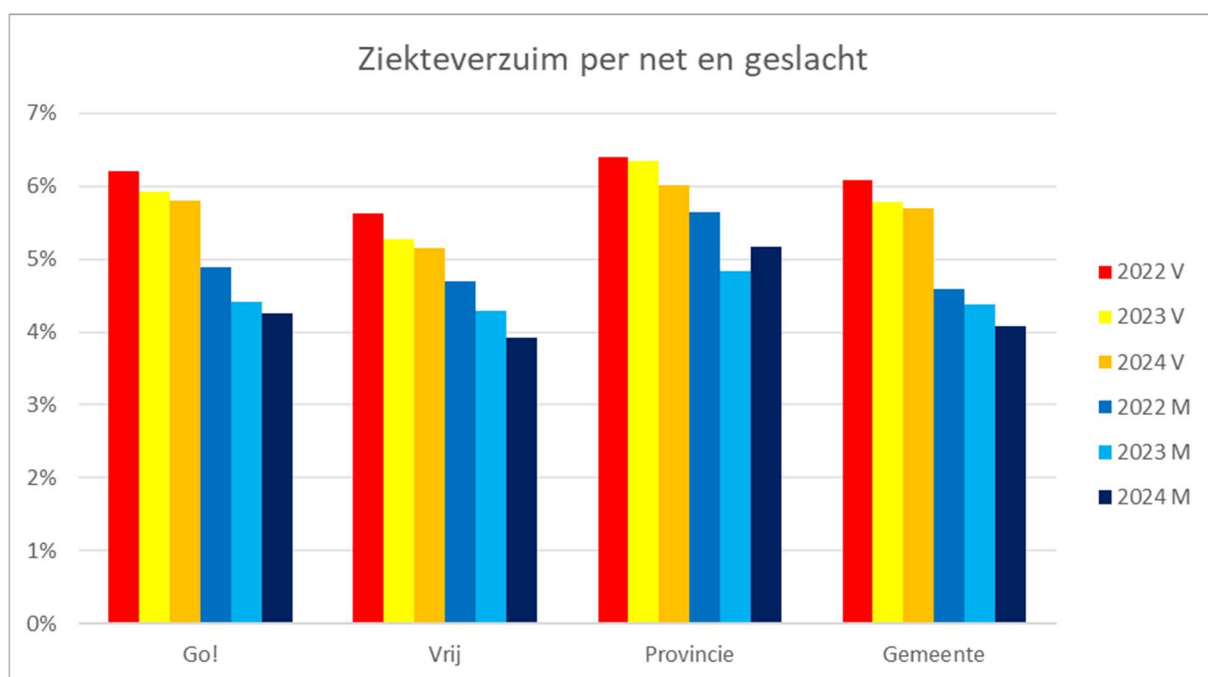
In het basisonderwijs heeft het bestuurspersoneel een opvallend hoger ziekteverzuim dan de andere categorieën, alsook in vergelijking met het bestuurspersoneel in de andere onderwijsniveaus. In het secundair en volwassenenonderwijs heeft het ondersteunend personeel het hoogste ziekteverzuim. In het deeltijds kunstonderwijs geldt dit voor het onderwijzend personeel.

1.4. Ziekteverzuim per net

2022	Go!	Vrij	Provincie	Gemeente
Mannen	4,88%	4,69%	5,65%	4,58%
Vrouwen	6,21%	5,62%	6,40%	6,09%
Totaal	5,88%	5,41%	6,11%	5,75%

2023	Go!	Vrij	Provincie	Gemeente
Mannen	4,41%	4,30%	4,84%	4,38%
Vrouwen	5,93%	5,27%	6,35%	5,78%
Totaal	5,55%	5,04%	5,76%	5,46%

2024	Go!	Vrij	Provincie	Gemeente
Mannen	4,25%	3,92%	5,17%	4,07%
Vrouwen	5,80%	5,15%	6,01%	5,70%
Totaal	5,41%	4,87%	5,69%	5,33%

Het ziekteverzuim is het hoogst in het provinciaal onderwijs, en het laagst in het vrij onderwijs. Dat was de voorbije jaren ook het geval. Sinds 2022 is er een daling in alle netten. Enkel de mannen in het provinciaal onderwijs gaan tegen de dalende tendens in.

1.5. Ziekteverzuim in de Vlaamse centrumsteden en Brussel

	Basis		Secundair	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
Aalst	3,99%	5,37%	5,53%	4,91%
Antwerpen	3,78%	5,40%	3,88%	5,41%
Brugge	5,10%	5,77%	4,27%	5,36%
Brussel	4,24%	6,46%	4,58%	5,76%
Genk	6,63%	6,91%	3,53%	6,35%
Gent	4,04%	5,99%	3,96%	5,78%
Hasselt	4,91%	6,10%	3,95%	6,04%
Kortrijk	2,60%	4,28%	3,05%	4,14%
Leuven	4,85%	6,40%	4,00%	5,94%
Mechelen	4,02%	5,86%	3,99%	5,53%
Oostende	3,41%	5,79%	3,88%	6,06%
Roeselare	3,46%	3,46%	3,43%	3,55%
Sint-Niklaas	4,08%	5,14%	2,93%	5,31%
Turnhout	3,33%	5,24%	3,36%	5,85%

Vetgedrukte waarden geven aan dat het ziekteverzuimpercentage hoger is dan het algemene ziekteverzuimpercentage voor het betreffende geslacht en onderwijsniveau. Onderstaande tabel toont hoeveel personeelseenheden er achter de velden van bovenstaande tabel zitten. Bij een klein aantal personeelseenheden hebben individuen een relatief grote invloed op het ziekteverzuimpercentage.

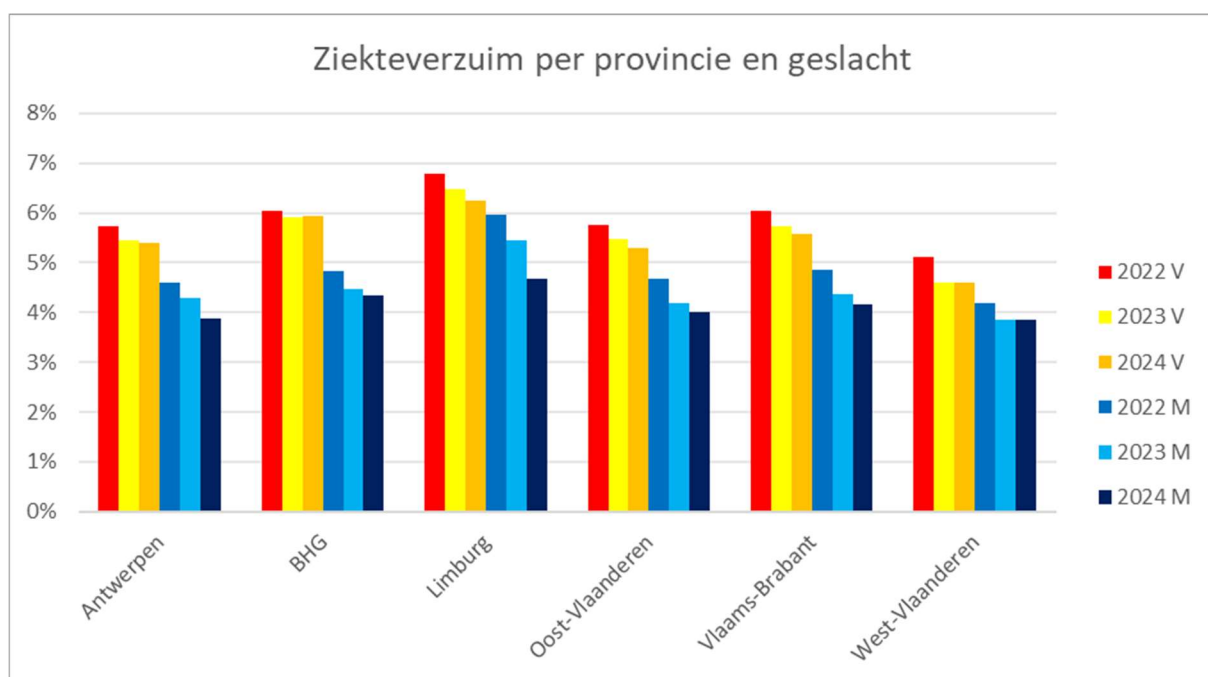
	Basis		Secundair	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
Aalst	160,0	1030,1	686,7	1271,9
Antwerpen	1012,9	7374,8	2819,5	5321,0
Brugge	210,2	1292,0	1246,5	2089,3
Brussel	650,9	3722,9	1463,3	2290,6
Genk	116,8	729,0	496,3	944,6
Gent	499,6	3198,7	1898,1	3482,3
Hasselt	169,0	1090,1	816,8	1614,7
Kortrijk	149,1	999,4	840,4	1527,9
Leuven	213,2	1262,6	837,8	1745,9
Mechelen	191,1	1038,8	771,3	1459,8
Oostende	106,9	735,6	478,6	973,6
Roeselare	116,2	828,6	651,1	1042,3
Sint-Niklaas	147,9	1075,5	749,2	1682,4
Turnhout	75,4	551,3	495,4	1082,2

1.6. Ziekteverzuim per provincie

2022	Antwerpen	BHG	Limburg	O-Vl.	Vl.-Br.	W-Vl.
Mannen	4,59%	4,84%	5,95%	4,67%	4,86%	4,19%
Vrouwen	5,73%	6,04%	6,78%	5,77%	6,05%	5,12%
Totaal	5,47%	5,73%	6,58%	5,51%	5,78%	4,89%

2023	Antwerpen	BHG	Limburg	O-Vl.	Vl.-Br.	W-Vl.
Mannen	4,30%	4,47%	5,45%	4,19%	4,36%	3,86%
Vrouwen	5,46%	5,92%	6,48%	5,48%	5,72%	4,61%
Totaal	5,20%	5,54%	6,23%	5,17%	5,42%	4,42%

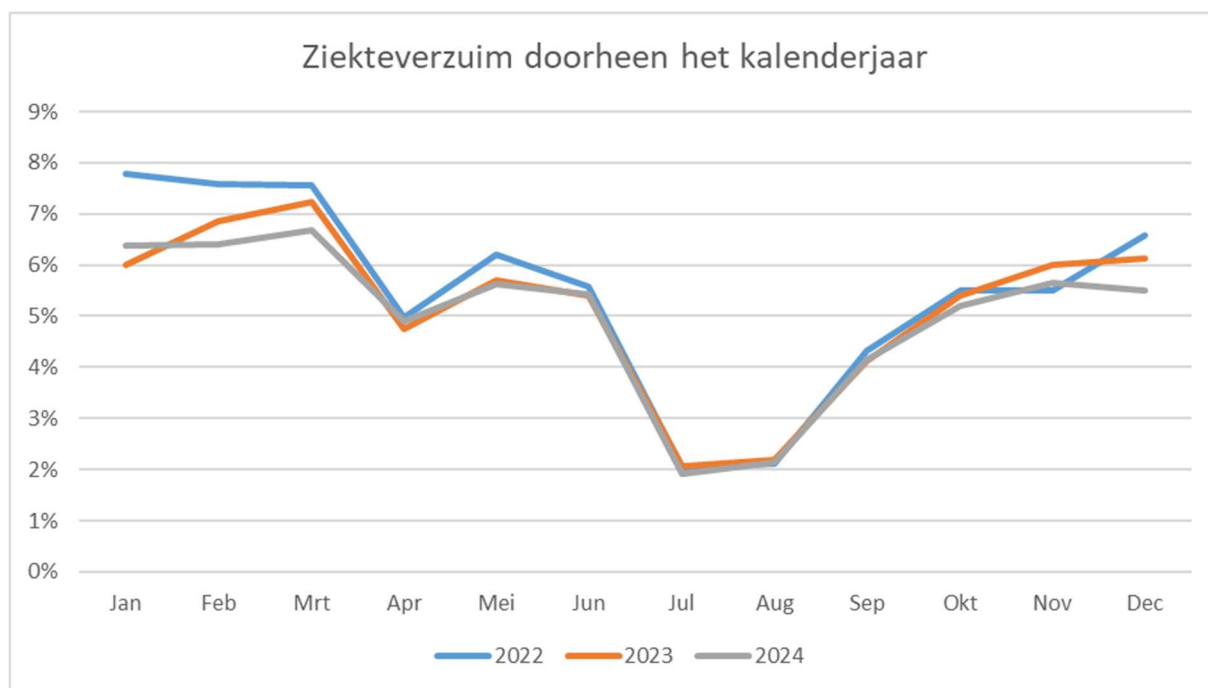
2024	Antwerpen	BHG	Limburg	O-Vl.	Vl.-Br.	W-Vl.
Mannen	3,88%	4,34%	4,68%	4,00%	4,15%	3,85%
Vrouwen	5,39%	5,93%	6,24%	5,28%	5,58%	4,61%
Totaal	5,05%	5,50%	5,86%	4,98%	5,25%	4,42%

Het ziekteverzuim is het hoogst in Limburg en het laagst in West-Vlaanderen. Dat was de voorbije jaren ook het geval. Sinds 2022 is er een daling of stagnatie in alle provincies.

1.7. Ziekteverzuim doorheen het kalenderjaar

%	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2022	7,79	7,59	7,56	4,97	6,19	5,57	2,03	2,12	4,31	5,51	5,51	6,58
2023	6,00	6,85	7,23	4,74	5,71	5,39	2,06	2,19	4,13	5,40	6,01	6,13
2024	6,37	6,41	6,68	4,90	5,63	5,43	1,92	2,14	4,16	5,20	5,65	5,50

In 2024 was het ziekteverzuim het hoogst in februari en maart. Laten we de zomervakantie buiten beschouwing dan is september de maand met het laagste ziekteverzuim.

1.8. Ziekteverzuim per schoolgrootte

De tabel toont het ziekteverzuimpercentage voor leerplichtscholen met onderscheid naar aantal leerlingen. We gebruiken 1 februari als teldatum. De schoolgroottecategorieën zijn zo bepaald dat ze in kalenderjaar 2024 elk ongeveer één vierde van de instellingen bevatten.

Basisonderwijs

	1 tot 185	186 tot 260	261 tot 400	401 tot 2000
2022	6,04%	5,66%	5,65%	5,47%
2023	5,67%	5,48%	5,24%	5,11%
2024	5,33%	5,38%	5,38%	4,90%

Secundair onderwijs

	1 tot 185	186 tot 260	261 tot 400	401 tot 2000
2022	5,60%	5,65%	5,62%	5,30%
2023	5,12%	5,32%	5,11%	4,94%
2024	5,04%	4,82%	4,95%	4,72%

Het ziekteverzuim is telkens lager in de grootste scholen.

2. Meldingsfrequentie, nulverzuim en eendagsziekten

In dit hoofdstuk bespreken we de meldingsfrequentie, het nulverzuimpercentage, en de eendagsziekten. In het eerste hoofdstuk gebruikten we personeelseenheden als vergelijkingsbasis. Vanaf dit hoofdstuk gebruiken we steeds het totaal aantal fysieke personen als vergelijkingsbasis, tenzij anders vermeld.

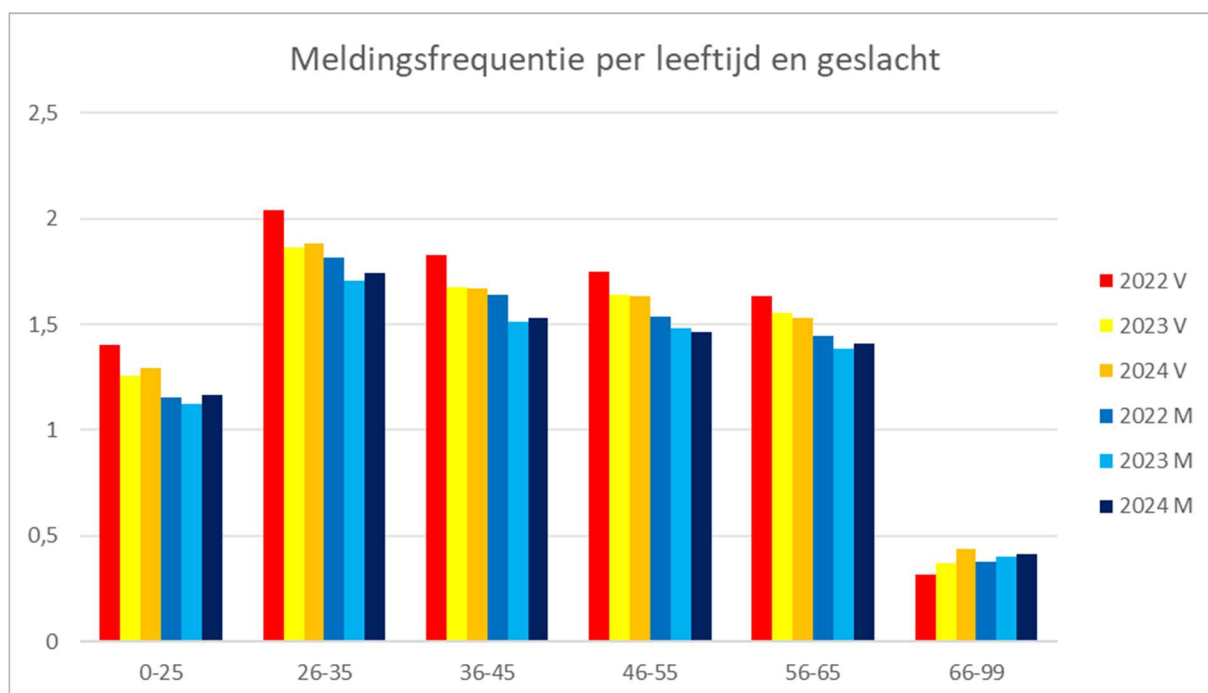
2.1. Meldingsfrequentie

De meldingsfrequentie geeft weer hoeveel ziektegevallen een personeelslid gemiddeld heeft, of anders gezegd: hoeveel keer een personeelslid zich gemiddeld ziek meldt.

2022	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	1,2	1,8	1,6	1,5	1,4	0,4	1,6
Vrouwen	1,4	2,0	1,8	1,8	1,6	0,3	1,8
Totaal	1,4	2,0	1,8	1,7	1,6	0,3	1,7

2023	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	1,1	1,7	1,5	1,5	1,4	0,4	1,5
Vrouwen	1,3	1,9	1,7	1,6	1,6	0,4	1,7
Totaal	1,2	1,8	1,6	1,6	1,5	0,4	1,6

2024	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	1,2	1,7	1,5	1,5	1,4	0,4	1,5
Vrouwen	1,3	1,9	1,7	1,6	1,5	0,4	1,7
Totaal	1,3	1,9	1,6	1,6	1,5	0,4	1,6

De meldingsfrequentie is het hoogst bij vrouwen in de leeftijdscategorie 26-35, en het laagst bij de mannen in de leeftijdsgroep 66-99. In 2024 stagneert de meldingsfrequentie ten opzichte van 2023. Alleen bij de mannen in de leeftijdsgroep 0-25 zien we een kleine stijging.

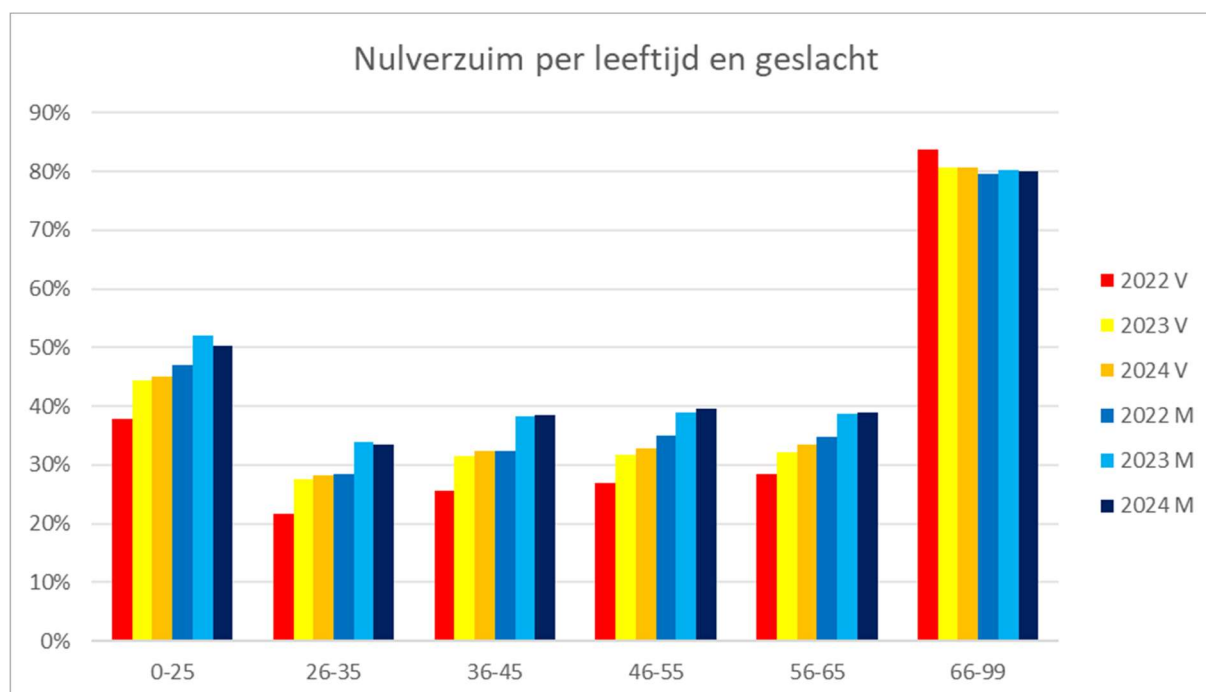
2.2. Nulverzuimpercentage

Het nulverzuimpercentage geeft weer hoeveel personeelsleden geen enkele dag ziek zijn. De positieve evolutie van de voorbije jaren zet zich door: in 2024 steeg het nulverzuim naar 34,31%.

2022	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	46,93%	28,33%	32,32%	34,95%	34,85%	79,46%	34,03%
Vrouwen	37,74%	21,66%	25,57%	26,97%	28,45%	83,69%	26,44%
Totaal	39,80%	23,12%	27,14%	28,92%	30,25%	81,61%	28,27%

2023	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	51,93%	33,91%	38,27%	38,86%	38,80%	80,20%	39,04%
Vrouwen	44,37%	27,52%	31,46%	31,73%	32,24%	80,66%	31,78%
Totaal	46,12%	28,95%	33,02%	33,48%	34,05%	80,43%	33,53%

2024	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	50,24%	33,56%	38,57%	39,59%	38,99%	80,07%	39,21%
Vrouwen	45,11%	28,32%	32,30%	32,86%	33,44%	80,62%	32,75%
Totaal	46,32%	29,51%	33,72%	34,52%	34,95%	80,35%	34,31%

Het nulverzuimpercentage is het hoogst bij de leeftijdscategorie 66-99, gevolgd door de leeftijdscategorie 0-25. Mannen hebben een hoger nulverzuimpercentage dan vrouwen. Het nulverzuimpercentage stijgt sinds 2022. De stijging is het grootst voor de leeftijdscategorie 36-45.

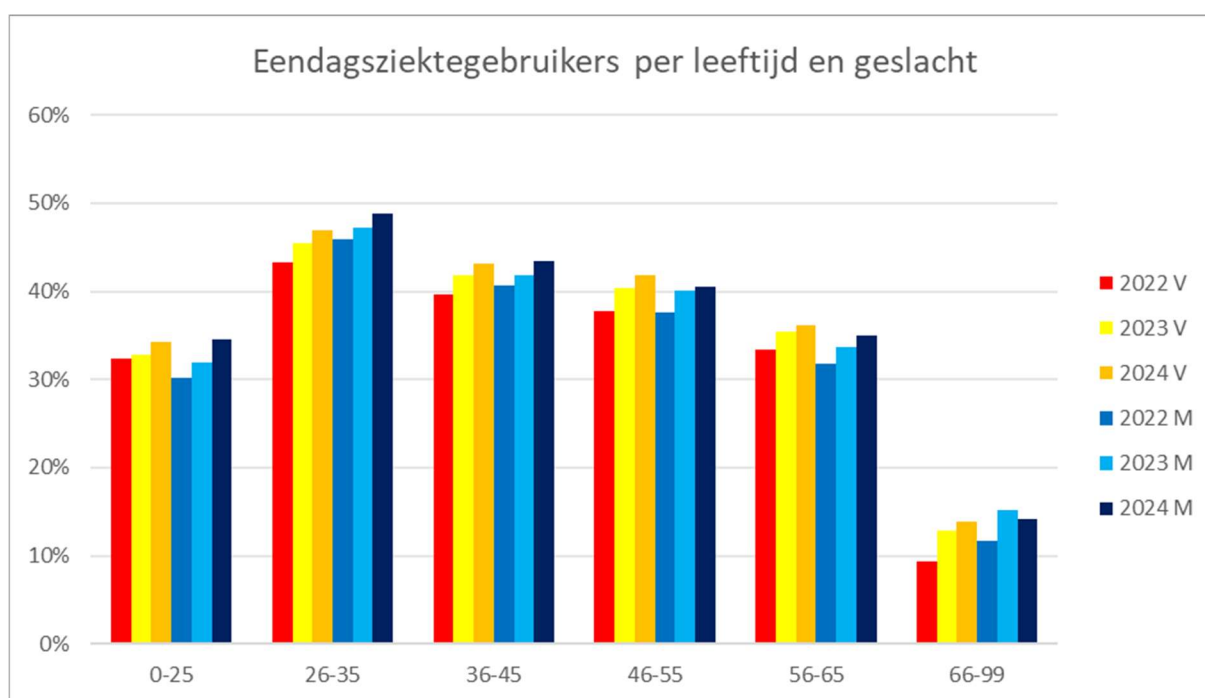
2.3. Eendagsziekten

De onderstaande tabel geeft weer hoeveel personeelsleden gebruik maken van ééndagsziekteverlof.

2022	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	30,11%	45,85%	40,63%	37,53%	31,71%	11,69%	38,34%
Vrouwen	32,32%	43,35%	39,66%	37,73%	33,38%	9,30%	38,54%
Totaal	31,83%	43,90%	39,88%	37,68%	32,91%	10,47%	38,49%

2023	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	31,99%	47,23%	41,89%	40,02%	33,74%	15,13%	40,07%
Vrouwen	32,83%	45,48%	41,81%	40,35%	35,36%	12,85%	40,62%
Totaal	32,64%	45,87%	41,83%	40,27%	34,92%	14,00%	40,49%

2024	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	34,57%	48,88%	43,49%	40,58%	34,92%	14,11%	41,38%
Vrouwen	34,23%	46,88%	43,15%	41,81%	36,13%	13,81%	41,90%
Totaal	34,31%	47,34%	43,23%	41,51%	35,80%	13,96%	41,78%

Sinds 2022 zijn steeds meer personeelsleden ziek voor één dag. In de leeftijdsgroep 26-35 nemen relatief de meeste personeelsleden eendagsziekteverlof op.

De volgende tabel toont hoeveel eendagsziekteverloven die personeelsleden gemiddeld hebben.

2022	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	1,74	1,92	1,88	1,87	1,87	1,73	1,88
Vrouwen	1,66	1,83	1,77	1,79	1,81	1,56	1,79
Totaal	1,68	1,85	1,80	1,81	1,83	1,65	1,81

2023	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	1,82	2,01	1,93	1,93	1,94	1,67	1,95
Vrouwen	1,74	1,88	1,82	1,83	1,87	1,65	1,84
Totaal	1,76	1,91	1,84	1,86	1,89	1,66	1,87

2024	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	1,82	2,07	1,97	1,94	1,98	1,78	1,98
Vrouwen	1,80	1,94	1,86	1,86	1,88	1,95	1,88
Totaal	1,80	1,97	1,89	1,88	1,91	1,87	1,91

Mannen die gebruik maken van eendagsziekte, doen dit gemiddeld bijna twee keer. Vrouwen die eendagsziekteverlof opnemen, doen dit gemiddeld minder vaak dan mannen.

3. Ziektegevallen en vervangingen

In dit hoofdstuk bestuderen we de ziektegevallen en vervangingen. Een ziektegeval wordt gevormd door meerdere aaneengesloten periodes van afwezigheid wegens ziekte.

3.1. Aantal ziektegevallen per persoon

We bekijken hoeveel personeelsleden hoeveel ziektegevallen hebben.

Ziektegevallen	2022	2023	2024
0	28,27%	33,53%	34,31%
1	27,44%	26,15%	25,87%
2	18,40%	16,75%	16,16%
3	11,43%	10,13%	9,97%
4	6,49%	5,86%	5,78%
5	3,60%	3,24%	3,32%
>5	4,37%	4,34%	4,58%

In 2023 stijgt het nulverzuimpercentage opvallend. In 2024 stabiliseert de verdeling.

3.2. Ziektegevallen per duur

Onderstaande tabel toont hoeveel ziektegevallen de getoonde duur hebben.

Duur	2022	2023	2024
1-10d	86,61%	86,40%	86,34%
11-30d	6,72%	6,28%	6,31%
31-180d	4,65%	5,05%	5,13%
>180d	2,03%	2,27%	2,22%

Sinds 2022 zien we een lichte verschuiving richting ziektegevallen langer dan 30 dagen.

We bekijken ook hoeveel dagen een ziektegeval gemiddeld duurt. Daarbij houden we enkel rekening met de ziektedagen die in het kalenderjaar 2024 vallen. Een ziektegeval duurt dus maximum 365 dagen.

2022	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	4,3	4,7	6,2	9,2	24,7	7,0	9,7
Vrouwen	4,5	6,9	9,0	11,6	22,3	7,1	10,6
Totaal	4,5	6,5	8,4	11,0	22,9	7,0	10,4

2023	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	3,9	4,4	6,2	9,0	23,7	5,0	9,3
Vrouwen	4,3	6,9	9,0	11,7	23,0	5,2	10,8
Totaal	4,2	6,4	8,4	11,1	23,2	5,1	10,5

2024	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99	Totaal
Mannen	3,8	4,3	5,8	8,6	21,6	4,6	8,7
Vrouwen	4,1	7,0	8,9	11,3	22,8	6,6	10,7
Totaal	4,1	6,4	8,3	10,7	22,5	5,7	10,2

Een gemiddeld ziektegeval duurt veruit het langst in de leeftijdscategorie 56-65. Bij vrouwen duurt een ziektegeval gemiddeld langer dan bij mannen.

3.3. Ziekte-dagen per duur ziektegeval

De volgende tabel toont welk aandeel van de ziekte-dagen afkomstig zijn uit ziektegevallen die de getoonde duur hebben.

Duur	2022	2023	2024
1-10d	24,57%	19,36%	18,66%
11-30d	10,68%	10,18%	10,57%
31-180d	27,62%	29,76%	31,05%
>180d	37,13%	40,69%	39,72%

Sinds 2022 zien we een sterke daling in het aantal ziekte-dagen afkomstig uit kortverzuim (ziektegevallen van hoogstens 10 dagen), en dus ook een stijging in het aantal ziekte-dagen afkomstig van ziektegevallen langer dan tien dagen.

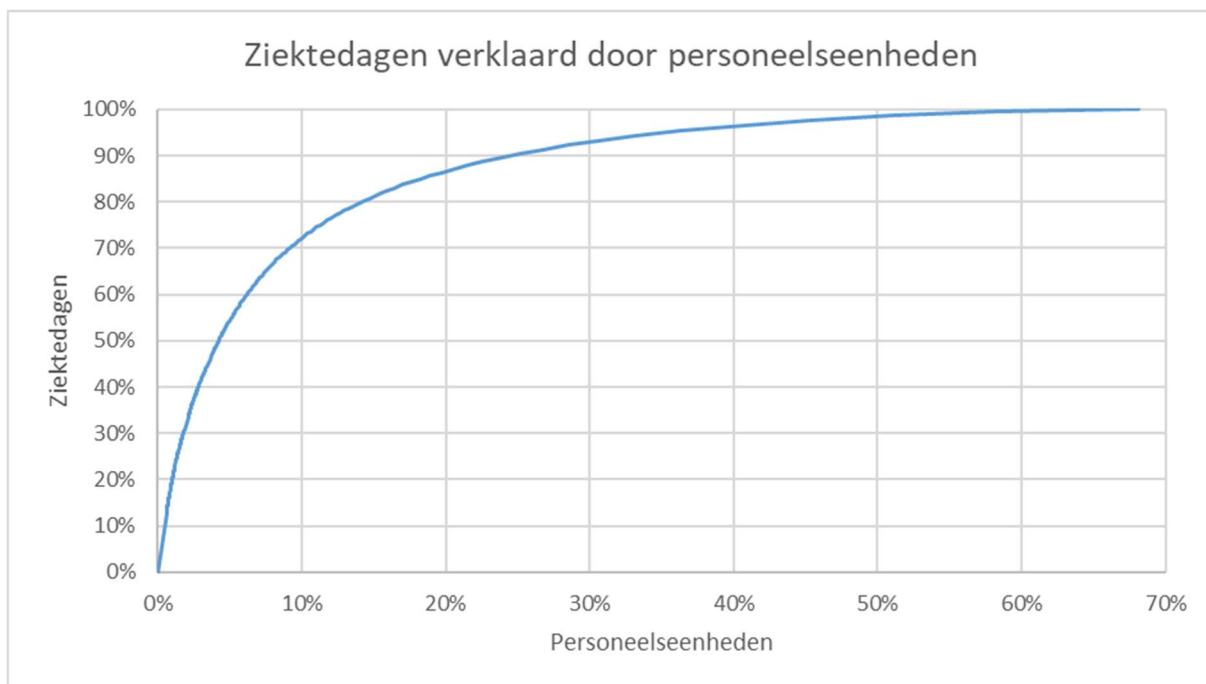
3.4. Ziekte-dagen per persoon

De onderstaande tabel toont welk aandeel van de ziekte-dagen maximaal verklaard kan worden door personeelsleden die samen het gegeven aandeel personeelseenheden uitmaken.

Personeelseenheden	1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%
Ziekte-dagen	20%	32%	41%	49%	54%	59%	63%	67%	70%	72%

Een voorbeeld ter illustratie. Als we de personeelsleden met het hoogste ziekteverzuimpercentage bij elkaar nemen tot ze samen 5% van het totaal aantal personeelseenheden vertegenwoordigen, dan vertegenwoordigen zij samen 54% van het totaal aantal ziekte-dagen.

Die gegevens worden verdergezet en grafisch geïllustreerd in de grafiek.

We zien dat een groot aantal ziekte­dagen afkomstig is van een kleine groep personeelsleden.

3.5. Vervangingspercentage

Het vervangingspercentage vertelt ons in hoeveel ziekte­dagen een vervanger werd aangesteld. Het wordt berekend ten opzichte van het totaal aantal ziekte­dagen. De algemene regel is echter dat vervangingen enkel mogelijk zijn voor afwezig­heden van minstens 10 werkdagen. De vervangingen van korte afwezig­heden in het basisonderwijs vormen daarop een uitzondering.

	2022	2023	2024
Vervangingspercentage	55,48%	59,02%	57,60%

4. Epidemiologisch rapport

In dit hoofdstuk bestuderen we de epidemiologie van de ziektedagen en ziektegevallen. We baseren ons op de cijfers van de controlefirma Certimed, die de ziektegevallen en ziektedagen opdeelt in diagnosegroepen.

4.1 Aantal ziektedagen per aandoening

Deze tabel toont de top 5 van aandoeningen die het grootste aandeel van de ziektedagen verklaren.

2022			
Mannen	Ziektedagen	Vrouwen	Ziektedagen
Psychosociaal	40,53%	Psychosociaal	36,59%
Cardio	9,84%	Griep	11,10%
Griep	9,40%	Cardio	9,07%
Gewrichten	6,54%	Gewrichten	5,96%
Rug	4,77%	Gynaecologisch	4,59%
Totaal	71,07%	Totaal	67,31%

2023			
Mannen	Ziektedagen	Vrouwen	Ziektedagen
Psychosociaal	42,81%	Psychosociaal	40,58%
Cardio	10,96%	Cardio	10,29%
Gewrichten	7,20%	Gewrichten	6,02%
Griep	5,25%	Griep	5,81%
Rug	4,58%	Gynaecologisch	4,47%
Totaal	70,80%	Totaal	67,17%

2024			
Mannen	Ziektedagen	Vrouwen	Ziektedagen
Psychosociaal	44,52%	Psychosociaal	43,41%
Cardio	6,76%	Gewrichten	6,15%
Gewrichten	6,37%	Cardio	5,67%
Griep	4,89%	Griep	4,70%
Rug	4,61%	Rug	4,55%
Totaal	67,14%	Totaal	64,48%

Psychosociale aandoeningen verklaren al enkele jaren veruit het grootste aandeel ziektedagen. Dat aandeel blijft stijgen.

4.2 Aantal ziektegevallen per aandoening

De tabel toont de top 5 van aandoeningen die het grootste aandeel ziektegevallen verklaren. Eendagsziekteverloven worden niet gekoppeld aan een aandoening omdat er voor die afwezigheden geen doktersattest vereist is. We vermelden dus bijkomend welk aandeel van de ziektegevallen eendagsziekteverloven zijn.

2022

Mannen	Ziektegevallen	Vrouwen	Ziektegevallen
Griep	13,68%	Griep	16,77%
Psychosociaal	6,40%	Psychosociaal	8,24%
Neus, keel, oren	6,17%	Neus, keel, oren	7,86%
Cardio	5,51%	Cardio	6,18%
Maag-Darm	3,32%	Maag-darm	4,02%
Totaal	35,08%	Totaal	43,07%
1dz	54,97%	1dz	44,65%

2023

Mannen	Ziektegevallen	Vrouwen	Ziektegevallen
Griep	9,64%	Griep	11,23%
Neus, keel, oren	7,02%	Psychosociaal	9,02%
Psychosociaal	6,67%	Neus, keel, oren	8,96%
Cardio	5,08%	Cardio	5,72%
Maag-Darm	3,45%	Maag-darm	4,38%
Totaal	31,87%	Totaal	39,30%
1dz	58,00%	1dz	47,84%

2024

Mannen	Ziektegevallen	Vrouwen	Ziektegevallen
Griep	8,61%	Psychosociaal	10,00%
Neus, keel, oren	7,53%	Griep	9,38%
Psychosociaal	6,85%	Neus, keel, oren	9,32%
Maag-Darm	4,21%	Maag-darm	4,97%
Rug	2,26%	Cardio	2,29%
Totaal	29,45%	Totaal	35,96%
1dz	59,92%	1dz	50,35%

De voorbije jaren veroorzaakte griep het grootste aandeel ziektegevallen. In 2024 is dat nog steeds het geval bij mannen, maar bij vrouwen worden psychosociale aandoeningen de voornaamste oorzaak van ziektegevallen.

4.3 Ziekteverzuim wegens psychosociale aandoeningen

We gaan dieper in op het percentage ziektedagen dat wordt verklaard door psychosociale aandoeningen, meer bepaald per leeftijdscategorie en personeelscategorie. In tegenstelling tot de rest van het rapport worden personeelsleden hier toegekend aan één personeelscategorie, zelfs als ze in meerdere personeelscategorieën zijn aangesteld. Dat gebeurt op basis van de omvang en de bestendigheid van hun opdrachten in de verschillende personeelscategorieën.

2024	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75
Mannen	14,82%	31,00%	38,30%	40,75%	53,17%	9,74%
Vrouwen	24,27%	38,76%	44,72%	39,08%	49,16%	7,83%

2024	Onderwijzend	Bestuur	Directie	Ondersteunend	Paramedisch	Technisch
Mannen	43,53%	59,58%	59,38%	40,76%	25,74%	50,19%
Vrouwen	42,88%	58,94%	60,56%	42,77%	37,54%	49,34%

Voor de leeftijdscategorie 56-65 zijn ongeveer de helft van de ziektedagen te verklaren door psychosociale aandoeningen. Bij het bestuurspersoneel, en in het bijzonder het directiepersoneel, verklaren psychosociale aandoeningen opvallend meer ziektedagen dan in de andere personeelscategorieën.

5. Verlof voor verminderde prestaties wegens ziekte

Verlof voor verminderde prestaties wegens ziekte (VVP-ziekte) heeft als doel een arbeidsongeschikt personeelslid dat afwezig was omwille van een ernstige of langdurige ziekte, de kans te bieden om het werk gedeeltelijk te hervatten. Dat gebeurt steeds met het oog op het volledig hernemen van de opdracht die een personeelslid uitoefende aan de vooravond van het ziekteverlof.

Het opnemen van VVP-ziekte heeft een impact op het bezoldigd ziekteverlof van het personeelslid: wanneer het nog prestaties levert tussen 50 en 75%, wordt per dag VVP ziekte een halve dag ziekteverlof aangerekend. Bij VVP-ziekte met prestaties boven 75% wordt een vierde van een ziektedag aangerekend. Bij prestaties tussen de 20% en 50% wordt drie vierde van een ziektedag aangerekend.

De opname van het verlofstelsel heeft geen impact op het salaris zolang de personeelsleden nog recht hebben op bezoldigde ziektedagen. Een vastbenoemd personeelslid dat geen recht meer heeft op bezoldigd ziekteverlof ontvangt voor het niet-gepresteerde deel van de opdracht een wachtgeld van 60% van het salaris dat het normaal zou krijgen voor die opdracht. Tijdelijke personeelsleden kunnen bij uitputting van het bezoldigd ziekteverlof geen aanspraak meer maken op VVP-ziekte.

Aangevraagde attesten VVP-ziekte

	Mannen	Vrouwen	Totaal
2022	986	4796	5782
2023	1042	5905	6947
2024	984	6362	7346

Percentage dat VVP-ziekte opneemt

	Mannen	Vrouwen	Totaal
2022	1,09%	1,69%	1,54%
2023	1,28%	2,26%	2,02%
2024	1,53%	2,79%	2,49%

Gemiddeld aantal dagen VVP-ziekte per gebruiker

	Mannen	Vrouwen	Totaal
2022	125,08	113,07	115,12
2023	140,71	126,12	128,36
2024	146,47	140,78	141,63

De stijging in 2023 was mogelijk een gevolg van de wijzigingen aan de regelgeving. Vanaf 1 januari 2023 kan men instappen aan een lager hervattingspercentage en werd de doelgroep van het VVP-ziekte uitgebreid met vastbenoemde personeelsleden die geen recht meer hebben op bezoldigde ziektedagen. In 2024 stijgt het percentage gebruikers van VVP-ziekte verder.

Vrouwen maken vaker gebruik van VVP-ziekte dan mannen. Personen die VVP-ziekte gebruiken, doen dat gemiddeld gedurende steeds meer dagen. Mannelijke gebruikers van VVP-ziekte nemen gemiddeld meer dagen op dan vrouwelijke gebruikers.

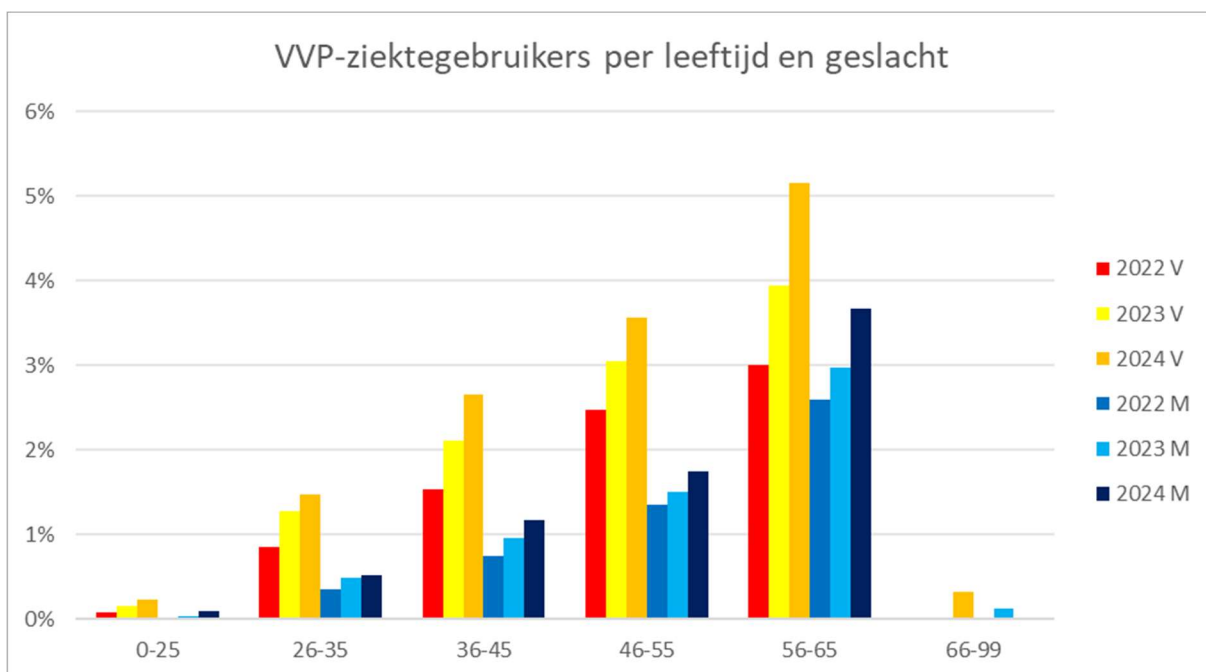
5.1. VVP-ziekte per leeftijdsgroep

De eerste tabel toont welk percentage van de personeelsleden VVP-ziekte opneemt per leeftijdsgroep.

2022	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	0,00%	0,34%	0,75%	1,35%	2,59%	0,00%
Vrouwen	0,07%	0,85%	1,53%	2,47%	3,00%	0,00%
Totaal	0,05%	0,74%	1,35%	2,20%	2,88%	0,00%

2023	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	0,03%	0,48%	0,95%	1,50%	2,97%	0,13%
Vrouwen	0,15%	1,27%	2,11%	3,05%	3,94%	0,00%
Totaal	0,12%	1,10%	1,84%	2,67%	3,68%	0,06%

2024	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	0,09%	0,52%	1,17%	1,74%	3,66%	0,00%
Vrouwen	0,23%	1,48%	2,66%	3,56%	5,16%	0,32%
Totaal	0,20%	1,26%	2,32%	3,11%	4,75%	0,16%

De tweede tabel toont hoeveel dagen VVP-ziekte deze personeelsleden gemiddeld opnemen.

2022	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	0,00	56,21	99,39	114,55	152,64	0,00
Vrouwen	30,88	69,63	90,37	119,72	147,73	0,00
Totaal	30,88	68,27	91,53	118,95	148,97	0,00

2023	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	27,00	88,30	103,97	125,32	177,39	181,00
Vrouwen	44,06	83,65	108,52	131,58	160,52	0,00
Totaal	43,11	84,11	107,99	130,72	164,28	181,00

2024	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	33,33	87,10	119,95	123,69	184,14	0,00
Vrouwen	48,08	99,25	125,03	143,44	173,78	119,00
Totaal	46,50	98,11	124,45	140,70	175,95	119,00

Het gebruik van VVP-ziekte en het gemiddeld aantal dagen VVP-ziekte, stijgt met de leeftijd, uitgezonderd de leeftijdsgroep 66-99.

Het aantal personeelsleden dat gebruik maakt van VVP-ziekte stijgt in alle leeftijdsgroepen en zowel bij de vrouwen als bij de mannen. De stijging is het grootst in de leeftijdsgroep van 56 tot 65 jaar.

5.2. VVP-ziekte per onderwijsniveau

Deze tabel geeft het aandeel personeelsleden weer dat gebruik maakt van VVP-ziekte t.o.v. het totaal aantal personeelsleden in dat onderwijsniveau en van dat geslacht.

2022	Basis	Secundair	DKO	CLB	LSC	VWO	CBE	Internaat
Mannen	1,20%	1,00%	0,96%	2,70%	n.v.t.	0,97%	0,83%	1,05%
Vrouwen	1,71%	1,61%	1,14%	1,59%	n.v.t.	1,76%	2,18%	0,86%
Totaal	1,64%	1,40%	1,07%	1,69%	n.v.t.	1,52%	2,00%	0,91%

2023	Basis	Secundair	DKO	CLB	LSC	VWO	CBE	Internaat
Mannen	1,57%	1,13%	1,06%	1,46%	0,64%	1,46%	1,54%	1,11%
Vrouwen	2,23%	2,19%	1,91%	2,42%	0,89%	2,29%	3,15%	1,71%
Totaal	2,15%	1,82%	1,57%	2,33%	0,87%	2,04%	2,94%	1,52%

2024	Basis	Secundair	DKO	CLB	LSC	VWO	CBE	Internaat
Mannen	1,67%	1,42%	1,15%	1,91%	1,82%	1,56%	2,17%	2,44%
Vrouwen	2,81%	2,63%	2,45%	2,47%	3,17%	3,06%	3,36%	2,14%
Totaal	2,67%	2,21%	1,93%	2,42%	3,08%	2,63%	3,20%	2,24%

VVP-ziekte wordt voor het derde jaar op rij relatief het vaakst opgenomen in de centra voor basiseducatie. De leersteuncentra staan op de tweede plaats. In het DKO neemt men het minst vaak VVP-ziekte. In alle niveaus en geslachten maken relatief meer personeelsleden gebruik van VVP-ziekte dan de vorige jaren. Enkel bij de mannen in het CLB fluctueert dat enigszins.

5.3. VVP-ziekte per personeelscategorie

Deze tabel geeft het aandeel personeelsleden weer dat gebruik maakt van VVP-ziekte t.o.v. het totaal aantal personeelsleden in die personeelscategorie en van dat geslacht.

2022	Onderwijzend	Bestuur	Directie	Ondersteunend	Paramedisch	Technisch
Mannen	0,97%	2,09%	2,23%	0,94%	0,61%	2,35%
Vrouwen	1,65%	2,12%	2,20%	1,50%	0,77%	1,36%
Totaal	1,48%	2,11%	2,21%	1,38%	0,76%	1,44%

2023	Onderwijzend	Bestuur	Directie	Ondersteunend	Paramedisch	Technisch
Mannen	1,18%	2,18%	2,28%	1,06%	0,57%	1,58%
Vrouwen	2,19%	2,84%	2,95%	2,02%	1,27%	2,16%
Totaal	1,93%	2,59%	2,71%	1,82%	1,23%	2,12%

2024	Onderwijzend	Bestuur	Directie	Ondersteunend	Paramedisch	Technisch
Mannen	1,39%	2,37%	2,39%	1,51%	1,44%	1,85%
Vrouwen	2,73%	2,88%	3,10%	2,33%	1,83%	2,33%
Totaal	2,39%	2,69%	2,85%	2,16%	1,81%	2,29%

VVP-ziekte wordt het vaakst opgenomen door het directie- en bestuurspersoneel, en het minst door het (para)medisch personeel.

5.4. VVP-ziekte per provincie

Deze tabel geeft het aandeel personeelsleden weer dat gebruik maakt van VVP-ziekte t.o.v. het totaal aantal personeelsleden in die provincie en van dat geslacht.

2022	Antwerpen	BHG	Limburg	O-Vl.	Vl.-Br.	W-Vl.
Mannen	0,83%	0,86%	1,48%	1,09%	1,06%	1,07%
Vrouwen	1,43%	1,28%	2,12%	1,60%	1,83%	1,71%
Totaal	1,29%	1,17%	1,96%	1,48%	1,65%	1,55%

2023	Antwerpen	BHG	Limburg	O-Vl.	Vl.-Br.	W-Vl.
Mannen	1,15%	1,10%	1,70%	1,25%	1,20%	1,13%
Vrouwen	2,01%	1,79%	2,87%	2,19%	2,32%	2,16%
Totaal	1,81%	1,60%	2,58%	1,96%	2,06%	1,89%

2024	Antwerpen	BHG	Limburg	O-Vl.	Vl.-Br.	W-Vl.
Mannen	1,32%	1,02%	1,91%	1,58%	1,44%	1,47%
Vrouwen	2,56%	2,01%	3,44%	2,70%	2,98%	2,63%
Totaal	2,27%	1,73%	3,06%	2,43%	2,62%	2,33%

VVP-ziekte wordt het vaakst opgenomen in Limburg, en het minst in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Die tendens bleef de laatste drie jaren onveranderd.

5.5. Epidemiologie

We bekijken nu welke vijf aandoeningen het grootste aantal VVP-ziekte-dagen verklaren.

2022			
Mannen	Dagen	Vrouwen	Dagen
Psychosociaal	49,61%	Psychosociaal	53,39%
Zenuwstelsel	9,57%	Gynaecologisch	8,48%
Cardio	7,18%	Rug	6,05%
Rug	6,01%	Griep	5,05%
Gewrichten	5,94%	Zenuwstelsel	4,89%
Totaal	78,32%	Totaal	77,86%

2023			
Mannen	Dagen	Vrouwen	Dagen
Psychosociaal	49,52%	Psychosociaal	51,55%
Zenuwstelsel	8,87%	Gynaecologisch	8,52%
Cardio	5,85%	Rug	6,12%
Gewrichten	5,42%	Gewrichten	5,29%
Rug	5,12%	Zenuwstelsel	4,64%
Totaal	74,78%	Totaal	76,13%

2024			
Mannen	Dagen	Vrouwen	Dagen
Psychosociaal	48,20%	Psychosociaal	51,87%
Zenuwstelsel	8,76%	Gynaecologisch	8,45%
Cardio	6,88%	Rug	5,68%
Gewrichten	6,35%	Zenuwstelsel	5,32%
Rug	6,10%	Gewrichten	5,14%
Totaal	76,29%	Totaal	76,47%

Psychosociale aandoeningen verklaren de voorbije jaren veruit de meeste dagen VVP-ziekte. Onderstaande tabel splitst het aandeel VVP-dagen door psychosociale aandoeningen verder op naar leeftijd en geslacht.

2022	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	0,00%	50,76%	59,40%	52,29%	45,10%	0,00%
Vrouwen	71,99%	69,74%	60,31%	47,85%	49,05%	0,00%

2023	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	0,00%	65,05%	64,65%	58,91%	40,03%	32,60%
Vrouwen	56,46%	64,74%	58,07%	46,80%	47,41%	0,00%

2024	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	100,00%	59,74%	66,22%	56,20%	38,20%	0,00%
Vrouwen	55,53%	63,42%	58,40%	47,36%	47,71%	92,63%

Bij de interpretatie van deze cijfers is het belangrijk om te onthouden dat slechts enkele personeelsleden in de leeftijdsgroepen 0-25 en 66-99 een VVP-ziekte opnemen.

5.6. Tewerkstellingspercentage

Het tewerkstellingspercentage is bepalend voor de aanrekening van de ziekte-dagen. Vanaf 1 januari 2023 kan een personeelslid hervatten aan een tewerkstellingspercentage van minder dan 50%, met een ondergrens van 20%.

2022

tewerkstellingspercentage	personen	dagen
50% - 74%	89,32%	81,58%
>=75%	16,15%	18,34%

2023

tewerkstellingspercentage	personen	dagen
<50%	13,87%	8,44%
50% - 74%	82,55%	75,42%
>=75%	16,00%	16,14%

2024

tewerkstellingspercentage	personen	dagen
<50%	16,89%	9,55%
50% - 74%	81,48%	74,11%
>=75%	17,72%	16,35%

De overgrote meerderheid van de gebruikers van VVP-ziekte kiest voor een tewerkstelling tussen 50% en 74%.

6. Langdurig verlof voor verminderde prestaties wegens medische redenen

Wanneer een personeelslid wegens langdurige medische ongeschiktheid de totale opdracht van zijn aanstelling en/of vaste benoeming niet meer kan uitoefenen en de arts-specialist geen volledige hervatting van zijn oorspronkelijke opdracht in het vooruitzicht kan stellen, heeft het personeelslid de mogelijkheid om met verminderde prestaties te werken via een langdurig verlof voor verminderde prestaties wegens medische redenen, hierna afgekort LVVPmed.

Het LVVPmed kan genomen worden aan een tewerkstellingspercentage van 50% tot 75%. Tijdens het LVVPmed wordt geen ziekteverlof aangerekend. Het personeelslid wordt voor de niet-geleverde prestaties betaald aan 60% van het salaris dat het normaal zou ontvangen voor die opdracht.

Aangevraagde attesten LVVPmed

	Mannen	Vrouwen	Totaal
2022	213	1.463	1.676
2023	217	1.542	1.759
2024	207	1.677	1.884

Percentage dat LVVPmed opneemt

	Mannen	Vrouwen	Totaal
2022	0,61%	1,17%	1,04%
2023	0,58%	1,16%	1,02%
2024	0,52%	1,15%	1,00%

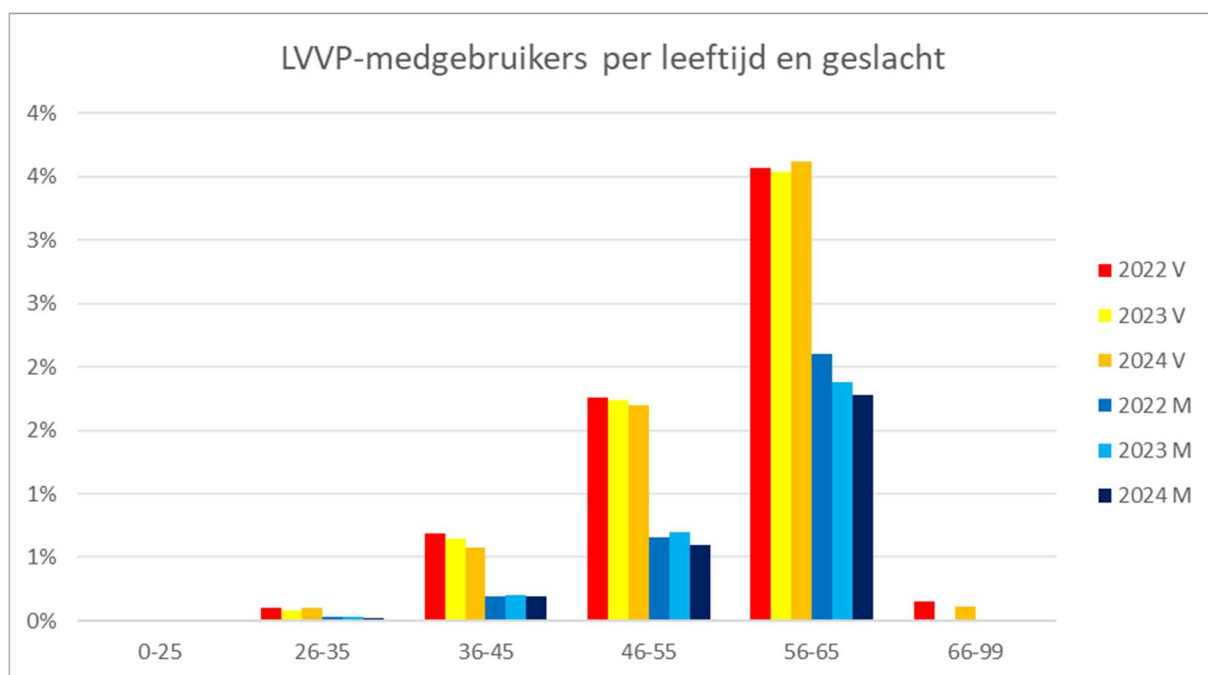
Het gebruik van LVVPmed daalt lichtjes. Vrouwen maken vaker gebruik van LVVPmed dan mannen.

6.1. LVVPmed per leeftijdsgroep

2022	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	0,00%	0,03%	0,19%	0,66%	2,10%	0,00%
Vrouwen	0,00%	0,10%	0,68%	1,75%	3,57%	0,15%
Totaal	0,00%	0,08%	0,57%	1,48%	3,15%	0,08%

2023	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	0,00%	0,03%	0,20%	0,70%	1,88%	0,00%
Vrouwen	0,00%	0,08%	0,64%	1,74%	3,53%	0,00%
Totaal	0,00%	0,07%	0,54%	1,49%	3,08%	0,00%

2024	0-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-99
Mannen	0,00%	0,02%	0,20%	0,60%	1,77%	0,00%
Vrouwen	0,00%	0,10%	0,57%	1,70%	3,61%	0,11%
Totaal	0,00%	0,08%	0,49%	1,43%	3,11%	0,05%

Het gebruik van LVVPmed stijgt met de leeftijd, uitgezonderd de leeftijdsgroep 66-99.

6.2. LVVPmed per onderwijsniveau

2022	Basis	Secundair	DKO	CLB	LSC	VWO	CBE	Internaat
Mannen	0,68%	0,59%	0,31%	0,00%	n.v.t.	0,59%	0,83%	0,66%
Vrouwen	1,26%	1,08%	0,77%	1,10%	n.v.t.	1,09%	1,06%	0,86%
Totaal	1,18%	0,91%	0,59%	1,00%	n.v.t.	0,94%	1,03%	0,80%

2023	Basis	Secundair	DKO	CLB	LSC	VWO	CBE	Internaat
Mannen	0,65%	0,57%	0,27%	0,00%	0,00%	0,52%	0,77%	0,44%
Vrouwen	1,25%	1,08%	0,70%	1,15%	0,89%	1,00%	0,95%	0,75%
Totaal	1,18%	0,90%	0,53%	1,05%	0,83%	0,86%	0,93%	0,66%

2024	Basis	Secundair	DKO	CLB	LSC	VWO	CBE	Internaat
Mannen	0,58%	0,51%	0,27%	0,24%	0,00%	0,59%	1,08%	0,70%
Vrouwen	1,24%	1,09%	0,63%	1,11%	0,87%	1,00%	1,05%	0,77%
Totaal	1,16%	0,89%	0,49%	1,04%	0,81%	0,88%	1,05%	0,75%

LVVPmed wordt het vaakst opgenomen in het basisonderwijs, en het minst in het DKO. Dat is in lijn met de voorbije jaren.

6.3. LVVPmed per personeelscategorie

2022	Onderwijzend	Bestuur	Directie	Ondersteunend	Paramedisch	Technisch
Mannen	0,63%	0,59%	0,56%	0,53%	0,40%	0,00%
Vrouwen	1,19%	0,85%	0,80%	1,05%	0,73%	1,04%
Totaal	1,05%	0,75%	0,71%	0,94%	0,72%	0,95%

2023	Onderwijzend	Bestuur	Directie	Ondersteunend	Paramedisch	Technisch
Mannen	0,59%	0,43%	0,49%	0,52%	0,38%	0,00%
Vrouwen	1,17%	0,82%	0,82%	1,01%	0,71%	1,03%
Totaal	1,03%	0,67%	0,70%	0,91%	0,70%	0,95%

2024	Onderwijzend	Bestuur	Directie	Ondersteunend	Paramedisch	Technisch
Mannen	0,54%	0,39%	0,33%	0,46%	0,41%	0,31%
Vrouwen	1,17%	0,90%	0,89%	0,99%	0,77%	0,99%
Totaal	1,01%	0,71%	0,69%	0,88%	0,75%	0,94%

LVVPmed wordt het vaakst opgenomen door onderwijzend personeel, en het minst door directie- en bestuurspersoneel.

6.4. LVVPmed per provincie

2022	Antwerpen	BHG	Limburg	O-Vl.	Vl.-Br.	W-Vl.
Mannen	0,52%	0,43%	0,74%	0,82%	0,56%	0,41%
Vrouwen	1,14%	0,81%	1,12%	1,35%	1,26%	0,96%
Totaal	1,00%	0,71%	1,03%	1,22%	1,10%	0,82%

2023	Antwerpen	BHG	Limburg	O-Vl.	Vl.-Br.	W-Vl.
Mannen	0,44%	0,39%	0,65%	0,84%	0,64%	0,33%
Vrouwen	1,10%	0,75%	1,12%	1,40%	1,21%	0,96%
Totaal	0,94%	0,65%	1,00%	1,26%	1,08%	0,80%

2024	Antwerpen	BHG	Limburg	O-Vl.	Vl.-Br.	W-Vl.
Mannen	0,38%	0,51%	0,70%	0,72%	0,48%	0,31%
Vrouwen	1,08%	0,76%	1,15%	1,43%	1,20%	0,90%
Totaal	0,91%	0,69%	1,04%	1,26%	1,03%	0,75%

LVVPmed wordt het vaakst opgenomen in Oost-Vlaanderen en het minst in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dat is in lijn met de voorbije jaren.

6.5. Epidemiologie

We bekijken nu welke vijf aandoeningen het grootste aantal dagen LVVPmed verklaren.

2022

Mannen	Dagen	Vrouwen	Dagen
Psychosociaal	22,03%	Zenuwstelsel	13,37%
Zenuwstelsel	11,06%	Psychosociaal	12,90%
Rug	9,65%	Ledematen	9,02%
Cardio	5,78%	Rug	8,91%
Ledematen	5,42%	Gynaecologisch	7,40%
Totaal	53,96%	Totaal	51,61%

2023

Mannen	Dagen	Vrouwen	Dagen
Psychosociaal	22,94%	Zenuwstelsel	17,94%
Zenuwstelsel	14,55%	Psychosociaal	13,94%
Rug	13,85%	Rug	12,54%
Gewrichten	7,88%	Gynaecologisch	9,99%
Cardio	7,79%	Gewrichten	9,54%
Totaal	67,00%	Totaal	63,95%

2024

Mannen	Dagen	Vrouwen	Dagen
Zenuwstelsel	18,99%	Zenuwstelsel	18,91%
Psychosociaal	18,65%	Rug	13,26%
Rug	12,28%	Psychosociaal	12,81%
Cardio	8,46%	Gynaecologisch	9,62%
Gewrichten	7,18%	Ledematen	9,39%
Totaal	65,56%	Totaal	63,99%

Voor het eerst zijn in 2024 aandoeningen aan het zenuwstelsel de meest voorkomende reden voor het starten van een LVVPmed bij zowel mannen als bij vrouwen. Na aandoeningen aan het zenuwstelsel volgen bij de vrouwen de rug en bij de mannen psychosociale aandoeningen. Voor mannen heeft 18,65% van het totaal aantal LVVPmed-dagen een psychosociale oorsprong, voor vrouwen is dat 12,81%.

6.6. Tewerkstellingspercentage

2022

tewerkstellingspercentage	personen	dagen
50% - 74%	90,68%	89,70%
75%	11,01%	10,30%

2023

tewerkstellingspercentage	personen	dagen
50% - 74%	89,83%	89,27%
75%	11,54%	10,73%

2024

tewerkstellingspercentage	personen	dagen
50% - 74%	89,02%	88,57%
75%	12,87%	11,43%

De overgrote meerderheid van de gebruikers van LVVPmed kiest voor een tewerkstellingspercentage tussen 50% en 74%. We zien een lichte verschuiving richting tewerkstelling aan 75%.

7. Controles op afwezigheid wegens ziekte

Met 'controle' bedoelen we de controles op de voltijdse afwezigheden wegens ziekte, de controles naar aanleiding van een aanvraag VVP-ziekte of LVVPmed en de controles op een aanvraag voor profylactisch verlof. In 2024 beschikte AGODI over een controlebudget van 887.000 euro, eenmalig verhoogd met 303.000 euro.

7.1 Aantal aangevraagde controles per aanvrager

De tabel toont het aantal aangevraagde controles per initiatiefnemer.

Initiatiefnemer	2022	%	2023	%	2024	%
Certimed	7.531	44,70%	5.080	28,96%	0	0%
Werkgever	1.769	10,50%	2.365	13,47%	4.522	29,05%
Ministerie	151	0,90%	85	0,48%	0	0%
Personeelslid	7.395	43,90%	10.030	57,12%	11.045	70,95%
Totaal	16.846	100%	17.560	100%	15.567	100,00%

Het aantal controles op initiatief van de werkgever is in 2024 bijna verdubbeld en maakt nu bijna 30% van alle controles uit. Die cijfers omvatten ook de tweede controles in de dokterspraktijk, wanneer het personeelslid afwezig was bij het controlebezoek aan huis. De controles op initiatief van het personeelslid (aanvragen VVP-ziekte, LVVPmed, en profylactisch verlof) stijgen verder tot een aandeel van ruim 70% van het totaal aantal controles.

7.2 Aantal uitgevoerde controles per soort

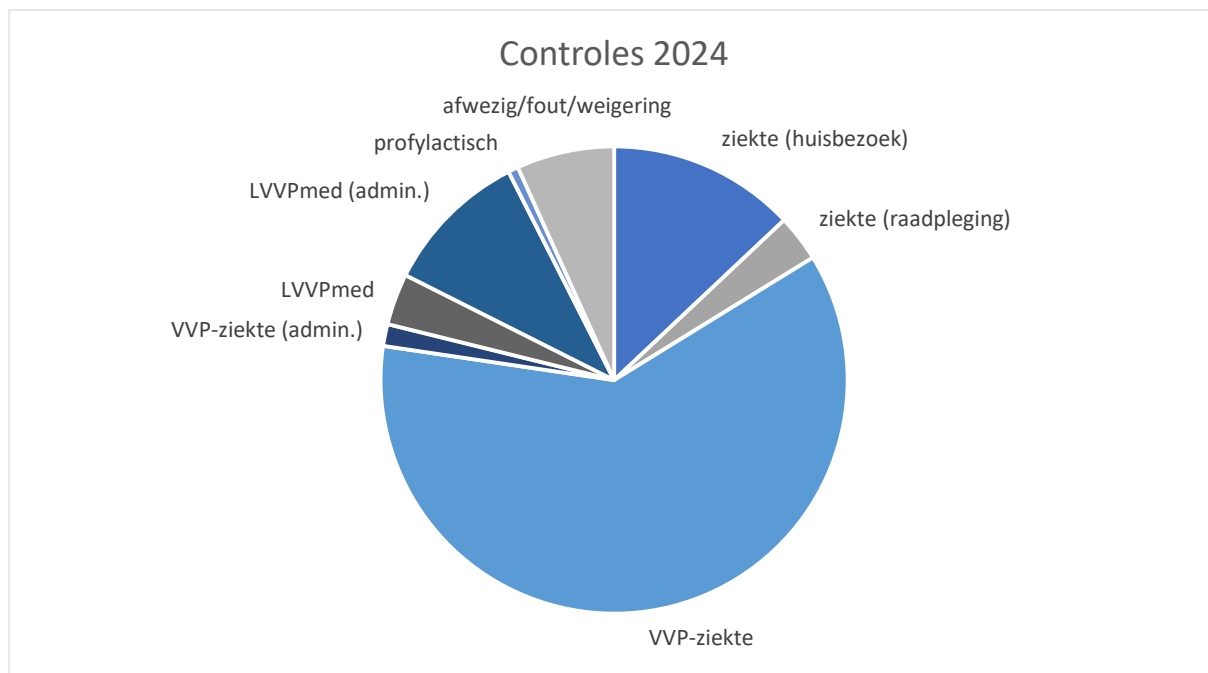
Controles op ziekteverlof vinden normaal plaats bij het personeelslid thuis (huisbezoek ziekteverlof). Als het personeelslid niet thuis is voor controle (afwezig), volgt een uitnodiging voor een controle op het kabinet van de controlearts (raadpleging ziekteverlof).

De controles VVP-ziekte, LVVPmed en profylactisch verlof gebeuren standaard in de dokterspraktijk.

In 2024 werden 14.589 controles gefactureerd door controlefirma Certimed. De tabel toont om welke controles het ging. De controles op ziekteverlof omvatten ook de controles op eendagsziekteverlof (meer daarover in punt 7.2)

	Aantal controles	Aandeel controles
Huisbezoek ziekteverlof	1.893	13,0%
Raadpleging ziekteverlof	471	3,2%
Fysieke controle VVP-ziekte	8.920	61,1%
Administratieve controle VVP-ziekte	220	1,5%
Fysieke controle LVVPmed	519	3,6%
Administratieve controle LVVPmed	1.476	10,1%
Controle profylactisch verlof	104	0,7%
Afwezig, weigering, of fout	986	6,8%

De laatste rij geeft de controles die niet konden plaatsvinden omdat het personeelslid afwezig was, omdat het personeelslid de controle weigerde, of door een fout (vb. verkeerd adres opgegeven). Op de cijfers zit een zeer kleine foutenmarge van enkele controles.

7.3. Controles op eendagsziekten

De tabel toont de uitkomst van de controles op eendagsziekten in 2024.

	2022	2023	2024
Afwezig	395	460	384
Gewettigd afwezig	653	1.171	992
Niet arbeidsongeschikt	10	12	12
Foutieve aanvraag	33	47	42
Geweigerde controle	2	1	2

- Afwezig: Het personeelslid was niet aanwezig voor controle.
- Gewettigd afwezig: De controle vond plaats en de controledokter stelde arbeidsongeschiktheid vast
- Niet arbeidsongeschikt: De controle vond plaats en de controledokter stelde geen arbeidsongeschiktheid vast
- Foutieve aanvraag: Het personeelslid is afwezig om een andere reden, die eigenlijk thuishoort onder een ander soort verlof, vb. omstandigheidsverlof, sociaal verlof.
- Geweigerde controle: Het personeelslid weigert controle

In geval van afwezigheid moet het personeelslid zich verantwoorden voor die afwezigheid, aangezien het de eerste 24u van een ziekteverlof het huis maar in beperkte gevallen mag verlaten.

7.4. Arbitrageonderzoeken

	Gewonnen	Verloren	Deels gewonnen en verloren	Totaal
Ziekte	1	0	0	1
VVP-ziekte	2	1	1	4
LVVPmed	22	6	1	29
Totaal	25	7	2	34

7.5. Klachten

	2022	2023	2024
Communicatie controlearts	57	47	45
Communicatie Certimed	12	3	2
Communicatie personeelslid	5	1	1
Administratie controlearts	7	7	2
Administratie Certimed	8	7	10
Totaal	89	65	60

Het aantal klachten dat wordt ingediend bij Certimed, neemt verder af. De meeste klachten gaan over het contact met de controlearts.

8. Methodologie

In deze sectie gaan we in op onze berekeningen.

8.1. Ziektecijfers

Voor elk personeelslid worden de opdrachten begrensd door het kalenderjaar en aaneengeschakeld. We noemen het resultaat **opdrachtperiodes**. Het personeelslid genereert één **fysieke persoon**, en een aantal **personeelseenheden** gelijk aan de totale duur van de opdrachtperiodes gedeeld door de duur van het kalenderjaar.

Voor elk personeelslid worden de ziekteverloven aaneengeschakeld, ongeacht de achterliggende opdracht. Het resultaat noemen we **ziekteperiodes**. De doorsnede van de opdracht- en ziekteperiodes noemen we **ziektegevallen**. Een personeelslid met ziektegevallen genereert één **ziekteverzuimer**, een aantal ziektegevallen, en een aantal **ziektedagen** gelijk aan de totale duur van de ziektegevallen.

Met ziektegevallen associëren we de duur van de achterliggende ziekteperiode. Een personeelslid met ziektegevallen afkomstig van ziekteperiodes van één dag genereert één **eendagsziekteverzuimer**, en een aantal **eendagsziekteverloven** gelijk aan het aantal ziektegevallen afkomstig van ziekteperiodes van één dag.

Deze meetwaarden sommeren we over alle personeelsleden. Vervolgens berekenen we:

- **ziekteverzuimpercentage**
$$\frac{(\text{aantal ziektedagen})}{(\text{aantal personeelseenheden}) \times (\text{aantal dagen in kalenderjaar})}$$
- **meldingsfrequentie**
$$\frac{(\text{aantal ziektegevallen})}{(\text{aantal fysieke personen})}$$
- **nulverzuimpercentage**
$$1 - \frac{(\text{aantal ziekteverzuimers})}{(\text{aantal fysieke personen})}$$
- **gemiddelde ziekteduur**
$$\frac{(\text{aantal ziektedagen})}{(\text{aantal ziektegevallen})}$$

Door de opdrachten eerst te filteren op persoonsgebonden (geslacht, leeftijd), instellingsgebonden (provincie, net, centrumstad, leerlingenaantal), of opdrachtgebonden (onderwijsniveau, personeelscategorie) kenmerken, kunnen we dezelfde methode toepassen om de ziekte-indicatoren te berekenen voor specifieke groepen.

Wanneer er gefilterd wordt op niet-persoonsgebonden kenmerken, dan tellen opdrachten enkel mee op dagen dat ze niet volledig worden ingenomen door terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking en/of verlof voor tijdelijk andere opdracht.

8.2. Vervangingen

Het vervangingspercentage is gelijk aan:

$$\frac{(\text{aantal vervangen ziektedagen})}{(\text{aantal ziektedagen})}$$

8.3. VVP-ziekte en LVVPmed

We gebruiken dezelfde methode voor VVP-ziekte en LVVPmed. Het begrip ziekteverzuimer wordt vervangen door gebruiker van VVP-ziekte of gebruiker van LVVPmed.

Op niveau Vlaanderen worden het aantal gebruikers en het aantal dagen ook berekend per tewerkstellingspercentage. Voor VVP-ziekte steunt deze berekening op de dienstonderbrekingscodes geassocieerd aan de verschillende tewerkstellingspercentages. Voor LVVPmed steunt de berekening op het verschil tussen het volume van de opdrachten (met TBSOB en zonder R/W/TAO-opdrachten) en het volume LVVPmed. De berekening gebeurt per dag waardoor één persoon bij verschillende tewerkstellingspercentages kan worden gerekend.

AGENTSCHAP VOOR ONDERWIJSDIENSTEN

Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel

www.onderwijs.vlaanderen.be

vlaanderen.be/onderwijs-en-vorming – voor elke burger

vlaanderen.be/onderwijsprofessionals – voor wie in of met onderwijs werkt

Eindredactie

Katrien Vanbiervliet (AGODI, Afdeling Expertise en Controle)

Mathijs Van Reusel (AGODI, Afdeling Expertise en Controle)

Met medewerking van

Certimed

Depotnummer

D/2025/3241/500

Verantwoordelijke uitgever

Patrick Poelmans – Administrateur-generaal AGODI

Beeldmateriaal

Getty Images

Lay-out

Anouck De Ben en Siel Van Biesen (AGODI, Afdeling Klantenzorg)